

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani

na dom dostavljen:		v upravnishvu prejemani:	
celo leto naprej	K 24—	celo leto naprej	K 22—
pol leta	12—	pol leta	11—
četrt leta	6—	četrt leta	5-50
na mesec	2—	na mesec	1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v priložju levo), telefon št. 34.

Izjava vsak dan sveder izvezmil nedelje in praznike.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parie in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.
Upravnishvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati i. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.
„Narodna tiskarna“ telefon št. 83.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:		za Nemčijo:	
celo leto skupaj naprej	K 25—	celo leto naprej	K 30—
pol leta	13—	za Ameriko in vse druge dežele:	
četrt leta	6-50	celo leto naprej	K 35—
na mesec	2-30		

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.
Upravnishvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

Svetovna vojna.

Srditi boji v Gozdnih Karpatih. — 1600 Rusov ujetih. — Drie Grachten zopet v nemških rokah. — Nemški uspehi v Argonih in Vozejih. Borbe pri Kalvariji na Poljskem.

V BESKIDIH MIR. — SILNI RUSKI SUNKI V GOZDNATIH KARPATIH. — 1800 NERANJENIH RUSOV VJETIH.

Dunaj, 9. aprila. (Kor. urad.) Uradno se razglša 9. aprila popoldne:

Na fronti v vzhodnih Beskidih vlada v splošnem mir. V gozdnatem gorovju nadaljuje sovražnik svoje frontalne sunke, ne prizanašajoč svojemu človeškemu materialu v trajnih naskokih. Gore mrtvih in ranjenih označujejo v najuspešnejšem ognju naših topov in pušk ležeča ruska napadalna polja. 1800 neranjenih sovražnikov smo v včerajšnjem boju vjeli.

Na vseh drugih frontah nobenih posebnih dogodkov.
Namestnik načelnika generalnega štaba pl. H ö f e r, fml.

LJUTI BOJI VZHODNO OD KALVARIJE. — SICER NA VZHODNI FRONTI MIR.

Berolin, 9. aprila. (Kor. urad.) Wolfow urad poroča: Veliki glavni stan, 9. aprila.

Vzhodno bojišče:
Vzhodno od Kalvarije so se razvili boji, ki še niso zaključeni. Sicer se na vzhodni fronti ni ničesar zgodilo.

Vrhovno armadno vodstvo.

BITKA V KARPATIH.

Po mnenju vojaških strokovnjakov so morali preiti Rusi v Vzhodnih Beskidih, torej v dukelski depresiji in zapadno od Laborce, zopet v defenzivo. Vzhodno od Laborce do vzhodno od užokega prelaza pa traja bitka z nezmanjšano ljutostjo. Tu so si naše in sovražnikove čete tako blizu, da si gledajo takorekoč v oči. Rusi se ženejo k vedno novim napadom, imajo silne izgube, pa nikakega uspeha. Posebno strašni so vedno opetovani naskoki na nož, ki se razbija ob trdnih pozicijah naših čet. Vojaški krogi so prepričani, da bo tudi tu skoro nastala reakcija, ruske čete morajo zapusti demoralizaciji, katera se že javlja v vedno večjem številu vojnih vjetnikov.

Iz Budimpešte brzojavljajo z dne 8. aprila:

Poročevalec lista »Az Est« javlja s severnega bojišča:

Velika borba, ki se je pričela pred kakimi 12 dnevi neposredno po padcu Przemysla, je sedaj stopila v glavni štadij. Vrše se z veliko srditostjo boji zapadno in vzhodno od prelaza Dukle v dolini reke Ondave, na obeh straneh doline reke Laborce in na sosednjih višinah. Zdi se, kakor da imajo Rusi po slabih izkušnjah na vseh drugih točkah, namen, z vso silo udariti na naše levo krilo. Zapadno od dukelske nizine so predvčerajšnjim dopoldne prekorčili ogrsko mejo ter zasedli par malih vasi, ki smo jih jim prepustili. Naše čete so se umaknile na sosednje gorske višine, ki omogočujejo ugodno obrambo. Naši napadi na utrjene ruske pozicije pri Zaleszczykih napredujejo.

Ob Dukli.

»Pesti Hirlep« poroča iz Eperjesa: Ob saroški fronti, južno od prelaza Dukle, nadomestuje sovražnik svoje velikanske izgube ter se medtem vzdržuje velikega napada, na nekaterih krajih se je celo umaknil za več kilometrov. Severno od Zborona, v smeri gališke meje, je skušal sovražnik podaljšanje in nekako zakriviljenje fronte, kar pa so naši letalci pravočasno javili. Napad nas je našel popolnoma pripravljen. Rusi so izgubili 2000 mož mrtvih in ranjenih.

Iz Poljske in iz Galicije.

»Kurzer Warszawski« poroča, da hoče ruska vlada naseliti ruske kmete na posestvih, ki jih je konfiscirala nemškimi naselencem. To namerava storiti na Poljskem in v sosednjih gubernijah, a tudi v Galiciji hoče naseljevati ruske kmete. — V tistih delih Poljske, kjer je politična uprava še v ruskih rokah, je bilo več uradnikov politične policije aretiranih, ker so bili v zvezi z revolucionarnimi krogi. — »Birževija Vjedomosti« poroča, da je ministrski uradnik Ostrogradski, ki ga je trgovsko ministstvo poslalo v Galicijo, sporočil, da v Galiciji o kakem trgovskem ali obrtnem delovanju sploh ni govoriti. Samo nekatere tovarne delajo.

Nemški letalec pri Libavi.

Iz Petrograda se oficijelno poroča, da je nemški letalec na mesto Libavo metal bombe, a je ponesrečil in padel na tla. Letalca so rešili.

Izgledi ruske ofenzive.

Vojaški sodruknik Stockholmškega lista Dagblad piše v dogodkih na ruski vzhodni fronti:

Težišče vojnih dogodkov leži še nadalje v Karpatih. Položaj je takakaj sedaj sledeči: Nemška armada v Karpatih še vedno drži v vztrajnost svoje pozicije v odseku Wysskow-Rozanka - Kosiowa - Rosochacz, to se pravi ob obeh straneh ceste, ki vodi iz Munkaca v Stryj. Zdi se, da pred D'Amadeom jenapravila najofenzivo.

V odseku med prelazoma Uzsok in Lupkow napadajo Rusi z mnogo-

številnimi četami pozicije avstro-ogrskorke armade. Zahodno od tega odseka stoji še vedno v velikem loku v smeri Mezö - Laborcz, Dukla do Zborona. Zdi se, da je tukaj njihova napadalna sila nekoliko popustila.

Avstro - ogrska bojna črta se drži; kakšen bo končni izid se še ne ve.

O namenih Rusov pri sedanjih operacijah proti avstrijskim pozicijam v Karpatih se sliši dvojno mnenje. Po enem domnevanju nameravajo Rusi v slučaju, da bo njihova ofenziva uspešna, nadaljevati ofenzivo tudi v ogrski nizini. Po drugem mnenju pa je verjetno, da bodo Rusi, čim dobijo prelaze v Karpatih trdno v svoje roke, obrnili zavarovavši prelaze proti napadom avstro-ogrskorke armade z južne strani, svojo ofenzivo proti zapadu.

Dejstvo, da se Rusi trudijo s svojim južnim krilom pritisniti z vso silo ob fronto Karpato, kaže, da si hočejo na vsak način napraviti prosto pot proti zapadu. Pri tem pa so Rusi v nevarnosti, da jim pridejo zavezniške čete centralnih držav iz prostora južno od Krakova za hrbet, vsled česar bi postal položaj ruske armade jako kritičen.

Z operacijo čez Krakov proti zahodu bi bilo krilo v krilo s Karpati, desno krilo z Vislo, toda samo takrat, če se posreči Rusom vezati severno od te reke se nahajajoče zavezniške armade. A tu se prično za Ruse nadaljne velike težkoče. Če bi hoteli vpsati skozi Moravsko, se imajo bati napada s strani in sicer iz Zgornje Šlezije. Taka operacija bi bila popolnoma v smislu Hindenburgove strategije. To bi lahko povzročilo obkroženje Rusov v Karpatih.

Obkroženje z glavnimi močmi proti Šleziji bi rodila iste nevarnosti. Če bi se operacija pričela v severozapadni smeri, bi obstojala nevarnost za desno krilo, če pa bi se vpad izvršil na desnem krilu in za hrbet avstro - ogrskih čet v zapadni Poljski, potem Rusi lahko s sigurnostjo računajo na nemški napad na rusko levo krilo. Razven tega pa vsaka teh operacij zahteva mnogo večjo agilnost v etapni službi Rusov, kakor jo je sploh možno izvesti.

La machine à tuer du boche.

Francoski »Matin« primerja v nekem svojem petrogradskem poročilu rusko armado velikemu stroju za pobijanje Nemcev — la machine à tuer du boche, mesarski stroj za Nemca.

»Ta stroj se ne ustavi. Kjer pade ruski vojak, ki je del ali kolesce tega stroja, tam stopi takoj drug na njegovo mesto, kakor bi avtomatično skočilo novo kolesce na mesto strtega. Teh koles ima Rusija nedogledno množino. Francozi naj se torej prav nič ne razburjajo, ako se ruska armada tu pa tam umika — stroj mlati dalje.

Ce pade 50.000 Rusov, je to toliko, kakor bi vzel oceanu kapljico vode, kakor bi zbedel velikana z iglo, če pa pade 10.000 Nemcev, je to za Nemčijo nenadomestna izguba. Vsaka nemška zmaga proti Rusom je torej Pirova zmaga, in celo vsak ruski poraz je za zaveznike dobiček, ker ga mora Nemčija plačati z nenadomestnimi izgubami. Izgleda paradokso in vendar je res: celo ako mora Rusija na vzhodni fronti korak nazaj, je s tem storjen vendar en korak naprej, namreč korak, s katerim se približujejo zavezniki popolnemu uničenju Nemčije.

Tako tolaži »Matin« svoje rojake. Rabulistika pariškega lista je gotovo originalna — ali pa bo mogla Francoze res potolažiti, to je drugo vprašanje.

Zvesto zavezništvo.

Dunaj, 8. aprila. (Kor. urad.) Iz vojnega poročevalnega stana javljajo: Še v nobeni vojni, ki sta je kdaj imeli dve zavezniški državi proti skupnemu sovražniku, se ni opazala takšna harmonija operacij, takšno soglasje zavezniških armad, kakor v vojni 1914/1915, pri nemških in avstro - ogrskih vojskah. Ne oziraje se na narodnost se razvrščajo nemški in avstro - ogrske čete, kakor to zahteva vsakokratni vojaški položaj in kot edino vodilno načelo teh operacij služi samo veliki cilj, da se porazi skupnega nasprotnika. To absolutno edinstvo v vseh vojaških odredbah pa se ne nanaša samo na skupnost operacij, marveč se izraža tudi v načinu, kako so se na vzhodnem boji-

LISTEK.

Amerikanka.

Francoski spisal Pierre de Coulevain.
(Dalje.)

— Čudno, je menila Annie, mislila sem, da znam precej dobro francoski in sedaj ne razumem niti polovice tega, kar stoji tu notri! Čudim se, kako je mogla Antoinetta de Keradieu biti tako pogumna, da se je oklenila tako težavnega veroizpovedanja.

— Navzlic temu pravijo, da katoliška vera v tvoji domovini rapidno napreduje.

A, to prihaja odtod, ker se mi lotimo najrazličnejših stvari. So tudi ljudje, ki breneč za budizmom. Sicer pa bodite uverjeni, Amerikanke se bodo oprijemale katolicizma in ga zopet opuščali.

Mlada žena je še nadalje brskala po molitveniku.

— Vse te povesti bi mi pokvarile veselje na tem svetu . . . in na onem, je rekla.

Pričela je glasno brati molitev pred obhajilom.

— Končno doživljam srečo, da te posedujem, Bog ljubezni! Iz vsega srca te ljubim, objemi me, Gospod, zažgi moje srce v ognju ljubezni! . . .

Annie je hipoma prenehala.

— To je vendar nesmiselno! je dela. Kako se moremo drzniti tako govoriti z Bogom. Take besede ne morejo biti odkritosrčne. Kje je človek, ki čuti potrebo, da mu srce zgori v ljubezni!

Beseda spoved je vzbudila njeno radovednost. Citala je odstavek o izpraševanju vesti:

»Ali ste imeli slabe misli? Ali so bile prostovoljne? . . .«

— Kaj razumete pod slabimi mislimi? je vprašala in pogledala svojo taščo v obraz s svojimi prozornimi očmi.

Jacques je zakašljaj; markiza je zarudela. Prav ko je odprla usta, da ji odgovori, je strežaj naznanil prihod voza. Ne da je dalje mislila na to vprašanje, je Annie živahno zaprla molitvenik, vstala in se podala v svojo sobo, da si nadene klobuk.

Sama, sta se marki in markiza smeje pogledala.

— Rečem ti, je dejal marki, ne zamenjal bi svoje male krivoverke z gojenko Sacré - Coeurja.

— Prav imaš. Zakaj, če je Annie nezmožna pojmiti, od kakih višav se more človek povzdigniti, vsaj nikdar ne bode vedela, kako nizko more pasti.

V Rimu je Jacques zvedel za novico, ki ga je povedla na višek sreče. Pred dvajsetimi leti je njegov oče prodal blonayški grad. In kakor da Previdnost ni dopustila

oskrnitve starega gnezda d' Anguilhonov, industrialec, ki ga je bil kupil, je umrl, predno se je v njem nastanil. Otrok ni imel; njegova vdova je zemljišča dala v najem, hranila je pa grad za enega svojih nečakov in ga pustila zatvorjenega. Če je prišla v Blonay, se je nastanila v lovski hišici. Že drugi dan po markizevi poroki je Bontemps uvedel natatne poizvedbe o kupčijah gospé Mottet. Zvedel je, da je imela precej velike denarne zgube. Zanašajoč se na svoje vire, se je lotil dela in dosegel več kakor je upal. Navzlic temu, da so zemljišča vsled znatnih amelijoracij pridobila na vrednosti, je bila blonayška lastnica pri volji posestvo prodati za tisto ceno, kakor je bilo kupljeno, to je za štiri milijone pod pogojem, da ji kupec plača kupnino v gotovini. Bontemps je takoj brzojavil markizu, naj ga oblasti za pogajanja. Ko je Jacques bral brzojavko, je od razburjenja pobledel in jo pomolil Annie, ne da je mogel spregovoriti besede.

— Kolika sreča! je vzkliknila. Odgovori posredovalcu; jaz odpošljam brzojavko v New - York, da nam prej ko mogoče dološljejo denar.

Jacques se je oklenil svoje žene z rokami in jo pritisnil na svoja prsa poln radosti in hvaležnosti.

— Kako srečna bodeva v našem lepem Blonayju! je del solznih oči. Priljubi se ti, za to sem ti porok!

Po treh tednih romanja po cerkvah večnega mesta, je gospa d' Anguilhon sklenila vrniti se v Pariz, da pripravi palačo za sprejem mladega para.

Jacques je s svojo ženo spremlj markizo do Florence. Med potjo so si ogledali Perugia in Assisi. Že leta si je markiza želela videti kraje, kjer je živel sveti Frančišek.

To malo mestce, polno sence in tihoje je napravilo na Annie mogočnejši vtis kakor vse sijajnosti Rima. Te ozke ceste s stopnicami, te nizke in stare hišice, te čudne male trgovine so jo izredno zabavale. Resno lice ljudi in njih okolice jo je tembolj osupnilo, ker je bila njena glava polna slik, ki so upodabljale najintenzivnejše življenje. Zdelo se ji je, kakor da je prestavljena v drugo stoletje. Vsak trenutek je vzkliknila: »Kako zanimivo!« (How very interesting!)

Na njeno prošnjo ji je markiza pripovedovala o življenju svetega Frančiška in svete Klare.

— Zares škoda, je rekla mlada žena, da se nista mogla poročiti, ko sta se tako rada imela.

— Poročila! sveti Frančišek in sveta Klara! o, strašno, je vzkliknil Jacques.

— Posvetila sta se višjemu stanu, je rekla markiza. Naša posvetna ljubezen je silno malenkostna in nepopolna v primeri s skoro božanstveno ljubeznijo, ki jo družila ta

dva. Bodi uverjena, da sta poznala vse globokije radosti kakor naše.

— Mislite? je dela Annie polna dvoma.

— Glej, draga moja, tu imaš vzgled tiste duševne moči, ki jo ustvarja čudo in ki je ne najdeš nikjer kakor v katolicizmu. Po njej sta sveti Frančišek in sveta Klara zaslovela po celem svetu, ustanovila sta na tisoče samostanov in vdahnili srednjemu veku mičnost in poezijo. Ta sila je otela Assisana pozabljenosti bolj kakor bi to mogla storiti slava in bogastvo in po petih stoletjih je še dovolj močna, da privlači in gane na tisoče romarjev.

— Zares čudno, je dela mlada žena. Ah! v Ameriki ne bomo nikdar imeli svetnikov! je pristavila naivno.

— Kdo ve?

— Ne, ne! Ne poznam Amerikanke, ki se odpove svojemu bogastvu, zaobljubi uboštvo in se pogovarja z golobčki. Mesto svetega Frančiška se pri nas morda narode ljudje, katerim se posreči omiliti revščino in upeljati na tem svetu večjo udobnost.

— Prav! Toda jaz dvomim, da store toliko za človeštvo kakor ta dva uboga otroka asiška in prepričana sem, da ne navdušuje umetnikov k takim lepim delom, kakor ste te dve cerkvi druga na drugi in Giottove mistične freske.

(Dalje prihodnjaja.)

šču razvile poveljevalne razmere. In dejstvo, da se tu bore zvesto in požrtvovalno nemške čete pod avstrijskim poveljstvom, tam pa c. in. kr. čete pod nemško komando, to je najljepši moment v teh težkih bojih, ki jih bijeta sedaj Avstro - Ogrska in Nemčija.

Kaso so se polagoma razvile tu na vzhodu poveljevalne razmere v smislu zahtev vojnega položaja, lahko najbolje razvidimo, ako se ozremo na vojne dogodke preteklosti. Začetkoma vojne smo imeli na vzhodu pravzaprav dve ločeni bojišči: vzhodnoprusko in južno bojišče. V varstvo Šlezije je bila na nemški strani pripravljena armadna skupina Woersch, na katero se je naslanjala avstro-ogrsko armadna skupina Kummer. Razvoj dogodkov pri Lublinu je zahteval, da se skupno vporabita obe ti armadni skupini. Tako smo koncem avgusta prvič opazili, da so se nemške čete borile ramo ob ramo s svojimi zavezniki pod avstro - ogrskim poveljstvom z ono preizkušeno bravuro, ki odgovarja tradicijam nemške armade.

V drugem vojnem razdobju je bila prva velika skupna operacija s Hindenburgom, pri kateri je tvorila armadna skupina Woersch desno krilo te Hindenburgove armade, ki je bila ojačena s pripojitvijo številne avstro - ogrske konjenice, zlasti pa z odličnim konjeniškim korom Hauer. Tu smo torej zopet podredili v smislu vojnega položaja avstro-ogrsko čete nemškemu poveljstvu.

Ko je potem vstopil v akcijo ruski parni valjar in ko je bilo potrebno, da se Hindenburg izogne proti severu, so avstro - ogrski konjeniki zvesto sledili stopnjam starega leva s severa ter v družbi z nemško konjenico tako vzorno prikrivali njegovo umikanje, da so Rusi tu prav hitro popolnoma izgubili vsak stik. Ko je Hindenburg na severu izvedel novo grupacijo, je Danklova armada pritegnila na - se Ruse ter zgradila z vporabo avstro - ogrske armade Böhm - Ermolli znano utrbo v obrambo pruske Šlezije. Tej armadi je bila priključena nemška armadna skupina Woersch.

Vrhovno poveljstvo nad to združeno nemško - avstro - ogrsko armado je imel general pl. Woersch, ki je bil zopet podrejen avstro - ogrskemu armadnemu vodstvu, kar se da na kratko pojasniti s tem, da je bila Hindenburgova armada prostorno preoddaljena, da bi mogla dati povelja Woerschovi skupini.

Tudi tu zopet vidimo, kako točno je bila prilagojena uredba poveljevalnih razmer vsakokratnim potrebam.

Na novo so se nemške čete pomešale z avstro - ogrskimi, ko je nadvojvoda Josip Ferdinand v burnem zaletu udaril na Ruse. Takrat so se nahajale nemške čete v Rothovi armadni skupini, ki so žilavo in požrtvovalno krile njeno desno krilo. Junaški odpor teh nemških čet pri Rajbrotu v krvavi bitki pri Limanowu in Lipanowu je nemalo pripomogel k temu, da se je krvava borba imela tako sijajen uspeh. V oni strahoviti borbi, ko so Rusi z zastavo ogromnih človeških mas vedno in vedno zopet skušali v generalnem naskoku prebiti fronto Rothove skupine, se je jasno pokazalo, da pojem »ramo ob ramo« ni prazna fraza, marveč beseda ogromne dalekosežnosti.

V mnogih krvavih bojih, ko je nemška kri rosila s krvjo cesarskih lovec, Madžarov in drugih avstrijskih polkov karpatska tla, je nastalo eno trdno pobratinstvo orožja, pod vtiskom katerega zastavljajo Nemci, Avstrijci in Ogrji svoje zadnje sile, da si protistransko pomagajo. Ta skupno prelita kri tvori najtrdnjši spoj, ki veže nemško in avstro - ogrsko armado.

Ko se je potem v razvoju vojnih dogodkov pokazala potreba, da se gosteje zasede karpatska fronta, je bila vrinjena med armado Broeović in Planzerjevo skupino nemška južna armada. Poveljstvo te so bile podrejene tudi one avstro - ogrske čete, ki so doslej branile to progo, dočim je prišla, kakor je naravno, nemška južna armada pod avstro - ogrsko armadno vodstvo. Da se poveljevalne razmere lahko raztegnejo do te skrajne točke, to dokazuje najbolj absolutno edinstvo, ki vlada med obema armadama. Ena armada, ena generaliteta, en častniški zbor in en oborožen narod, ki stoji za njimi s puško v žilavi desnici, vse od najvišjega armadnega poveljnika do zadnjega vojaka v najsprejnejšem strelskem jarku, vse navdaja ena edina misel: poraz sovražnika, da vzklije iz krvave setve popolna zmaga in sijajen mir v blagor Avstro-Ogrske in njene zveste zaveznice Nemčije.

Avstrijska »Rdeča knjiga« o kršenju mednarodnega prava s strani naših neprijateljev.

Zunanje ministrstvo je izdalo posebno »Rdečo knjigo«, v kateri so zbrani dokumenti o raznih protimednarodnopravnih činih naših sovražnikov. Knjiga je razdeljena v štiri oddelke. V prvem oddelku se nahajajo dokazi o grdem postopanju z našimi diplomatičnimi zastopniki; v drugem oddelku se nahaja material o postopanju sovražnih držav z našimi konzularnimi funkcionarji. Tretje poglavje razpravlja o trpljenju avstrijskih podanikov, ki se nahajajo kot civilni interniranci v sovražnih deželah; četrto pa se peča s kršenjem vojnega prava, ki sta ga zagrešili napram našim vojakom in našemu civilnemu prebivalstvu ruska in srbska armada. »Rdeča knjiga« vsebuje 145 raznih dokumentov ter je opremljena tudi s fotografijami.

Cesar trdnjavi Przemysl.

Dunaj, 9. aprila. (Kor. urad.) Iz glavnega vojnoporočevalskega stana poročajo: Po poskušanem osvojitvenem boju dne 19. marca tega leta, je poročal poveljnik trdnjave Przemysl brzojavno najvišjemu vojnemu poveljniku o poteku boja. Poročilo se je končalo z besedami: »Zvesti naši prisegi in v neomejeni ljubezni in vdanosti do Vašega Velikanstva, bomo vztrajali do konca.«

Nato je dospela iz vojaške pisarne ta - le brzojavka: »Čeprav me zadene globoko, da se je včeraj razbil hlabro poskušan izpad ob premoči sovražnika, vendar gledam z otoplenim ponosom na neprimerno požrtvovalnost. Mojih zvestih vojakov, ki jim uspeh ni bil naklonjen. Vsem, ki so se tu borili, se zahvaljujem najsrčnejše za junaštvo in blagosloviljam slavni spomin onih, ki so pustili življenje na polju slave. Še v pozni bodočnosti bo zgodovina razglašala, kaj so avstro-ogrski vojniki storili s trdovratnim branjenjem trdnjave Przemysl. Bili so vztrajni in hrabri do konca.

Franc Jožef s. r.

Dne 21. marca je brzojavil poveljnik trdnjave predstojniku vojaške pisarne, generalu infanterije pl. Bolfras:

»Prosim ekselencu, Nj. Velikanstvu položiti najvidnejšo in vročo zahvalo posadke Przemysla za nove blagonaklonjene besede pred noge. Te, tako neskončno milostne besede, so se globoko vtisnile v naša srca; bodo nas povzdignile in nam pomagale, nositi žalostno usodo s častjo. Obenem Vas prosim, javite pokorno Nj. Velikanstvu, da je sovražnik napadel dne 20. marca, začenši ob 6. popoldne, pa do 21. marca 3. zjutraj, trdnjavo najprej iz severo - zapadne, nato iz severo - vzhodnje, nato pa tudi z vzhodnje strani, vendar pa smo vse te napade odbili. Pokorno

Kusmanek s. r. general infanterije.

Nato je dne 22. marca dospela iz vojaške pisarne sledeča brzojavka v Przemysl:

»Htel sem, o vsehini brzojavke z dne 21. marca Nj. Velikanstvu najvidnejše poročati. Nj. Velikanstvo se zahvaljuje milostno in s posebno blagonaklonjenim priznanjem za neomahujočo vztrajnost, s katero je poveljnik trdnjave in posadka Przemysla dne 20. in 21. marca uspešno odbila več napadov sovražnika. Avstro-ogrski čisti ščit časti orožja vzdržuje pridni vojniki ob Sanu in to navdaja z neminljivo hvaležnostjo za vojaštvo tako gorko čuteče srce Nj. Velikanstva.

Bolfras s. r. general infanterije.

BELGIJCI OB YSERI PORAZENI. — OBSTRELJEVANJE REIMSA. — PONESREČENI FRANCOZI NAPADI V ARGONIH IN V RAVNINI VOEVRE. — FRANCOZI RABJO KROGLE DUM-DUM.

Berolin, 9. aprila. (Kor. urad.) Wolffov urad poroča: Veliki glavni stan, 9. aprila.

Zapadno bojišče:

Iz popolnoma razstreljenega kraja Drie Grachten ob Yseri smo Belgijce zopet prepoznali. Vjeli smo pri tem 2 belgijska častnika, 100 mož ter vplenili 2 strojni puški. Kot odgovor na obstreljevanje krajev za našimi pozicijami smo streljali z vžigalnimi granatami na Reims, kjer smo spoznali, da se zbirajo večje čete infanterije. Severno od pristave Beau Sejour, severovzhodno od Le Mesnila smo iztrgali včeraj Francozom več jarkov. Vplenili smo 2 strojni puški. Brezuspesna sta bila dva poskusa jarko zopet zasedeti.

V Argonih se je ponesrečil napad francoske pehote, pri čemer so vporabljali Francozi bombe z omam-

ljivim plinom. Boji med rekama Maas in Mosel so trajali s stopnjevano silo. Francozi so imeli zopet pri popolnoma brezuspšnim napadu najtežje izgube.

V ravnini Voevre so dopoldne in zvečer brezuspšno napadali. Da zasedejo višino ob reki Maas, so pošiljali vedno nove čete. Napad iz lesa Selouse, severno od St. Mihiela se je razbil ob naših ovirah. V lesu Ailly počasi prodiramo. Zapadno od Apremonta se je ponesrečil francoski sunek. Francoski napadi zapadno od Piirevja so se izjalovili v našem artiljerijskem ognju, severno in severovzhodno od tega kraja pa je prišlo do ljutega boja mož proti možu, v katerem so naše čete prevladale in poglnele sovražnika nazaj. Nočni napadi Francozov so bili tu brezuspšni. Tudi v lesu Le Pretre Francozi niso pridobili tal. Sovražni poskus vzeči od nas zasedeno vas Bezange la Grande, južozapadno od Chateau Selinsa se je ponesrečil; pri Sudelkopfu smo vjeli enega moža francoskega 364. polka, ki je imel pri sebi kroglo dum-dum. Ob Hartmansweilerkopfu so se vršili samo artiljerijski boji.

Vrhovno armadno vodstvo.

BITKA MED REKAMA MOSEL IN MAAS.

Berolin, 8. aprila. (Kor. urad.) Iz velikega glavnega stana poročajo Wolffovemu uradu o bojih med rekama Mosel in Maas: Že poročilo z dne 6. aprila je pokazalo, da v bojih med rekama Mosel in Maas ni šlo za enotno bitko v velikem, skoraj 100 kilometrov razsežnem odseku. Posamezni krajevno ločeni deli cele pozicije tvorijo izmenoma napadalne točke Francozov in le misel obojestranskega objeta nemške črte daje posameznim bojem notranjo vez. Uspeh 6. aprila je bil, da so se razbili vsi francoski napadi severovzhodno in vzhodno od Verduna ravno tako, kakor sunki na južno krilo. Kratak uspeh Francozov na vrh Combres so izenačili protinapadi naše pehote, tako da je ostal vrh zvečer v nemških rokah. Noč na 7. april je potekla tu po teh težkih, za nasprotnika izgub polnih bojih, mirno, nemške pozicije na južnem krilu med Piirecem in Moslo pa so ostale celo noč pod težim francoskim artiljerijskim ognjem, na kateri je odgovarjala naša artiljerija z več uspešnimi napadi. Ta artiljerijski boj je trajal 7. aprila ves dan. Dopoldne smo videli tu, da je sovražnik strelske jarko močno zasedel in zbral zadaj rezerve in proti pol 10. dopoldne so se pričeli napadi teh čet proti Bois Mort Maré. Stikrat so naskočili naše pozicije in vsakokrat so bili s težkimi izgubami odbiti. Gomile padlih so se kopičile pred našimi jarki. Vzhodno od Bois Mort Mare se je ponesrečil francoski napad preko odprte pokrajine že takoj ob početku v našem artiljerijskem boju, dočim je dospel francoski napad na levi strani samo do Le Prêtre v naše pozicije, tam pa se je razbil v našem ognju. V Bois - de - Aillyju se je ponesrečilo protinapadu, izvršenem od Bavarcev prodreti v francoske pozicije in vzeči jarko. Ko so jih uničili, so Bavarci zapustili te jarko, ker njih posest ni imela taktičnega pomena v naših pozicijah. Na severnem krilu smo streljali na višino Combres s težkimi topovi od ranega jutra. Dopoldne se je razvil tudi tu zopet infanterijski boj, izpočetka z menajavo, ki se izidom, dokler niso ostali popolnoma kot končni uspehi vsi jarki v naših rokah, nakar so Francozi iznova začeli streljati s topovi tja. Tekom popoldneva se je razširil artiljerijski boj proti našim pozicijam v dolini Voevre, naslanjajočim se na severu na Combres. Tam tudi danes z močnimi četami poskušajo obsejati francoski napad se je razbil v našem ognju. Dan se je končal z nemškim uspehom na vseh delih fronte.

Rojstni dan belgijskega kralja.

Havre, 9. aprila. (Kor. urad.) Belgijsko ministrstvo je kralju Albertu za njegov rojstni dan poslalo brzojavno čestitko, v kateri je izrečeno prepričanje, da se bo kralj, pozdravljen od vsega naroda, kmalu na čelu svoje armade v triumfu vrnil v svoje stolno mesto.

Nedostajanje vojaštva na Francoskem.

Iz Berlina poročajo: Frederik Bonnet, poslanec mesta Pariza, se zavzema v listu »Radical de Marseille« z dne 28. marca za to, naj bi se poslali na fronto mesto 18letnih mladencev, vsi oni, ki služijo pri avtomobilih in ki opravljajo pomožne vojaške službe. Zgled letnika 1915., ki je dal velik kontingent za kužne bolezni, ne sme ostati brez vpliva. Na drugem mestu v isti številki se za-

hteva, naj se znova strogo preiščejo in pregledajo vsi oni, ki so se radi kakih napak in telesnih hib oprostili vojaške službe.

V istem listu z dne 29. marca zahteva poslanec okraja Pyrenées Orientales, Dalbiez, naj se pošljejo na fronto vsi oni, ki se na ta ali oni način skušajo odtegniti vojaški službi.

Nadalje predlaga, naj se mobilizirajo civilni kontingenti štirih starih kolonij, ki bodo smatrali za čast, da se lahko bore za Francijo.

Vjetniki v Nemčiji.

Berolin, 9. aprila. (Kor. urad.) Wolffov biro javlja: Dne 1. aprila 1915. je bilo v nemškem vjetništvu francoskih oficirjev in drugih oseb oficirskega čina 3868, moštva pa 238.426; ruskih oficirjev in drugih oseb oficirskega čina 5140, moštva pa 504.210; belgijskih oficirjev in drugih oseb oficirskega čina 647, moštva 39.620; angleških oficirjev in drugih oseb oficirskega čina 520, moštva pa 20.207. Skupaj je torej vjetnih 812.708 oseb.

Nasprotje med francoskim konzulom in francosko nasebino.

Iz New Orleansa poroča »Associated Press«: Med francosko kolonijo in francoskim konzulom vlada velika napetost, ker zahteva konzul, naj mu vsa francoska društva naznani svoje člane, ki so v vojaški starosti, a se niso pri njem zgledili za vstop v vojaško službo. Konzul izjavlja, da smatra francoska vlada vse v inozemstvu rojene Francoze do 32. leta kot francoske državljane.

Delavsko gibanje na Angleškem.

London, 8. aprila. (Kor. urad.) V Stobs - Campu pri Hawicku, kjer se delajo barake, večinoma za nemške vojne vjetnike, so pričeli v torek delavci zaradi meznih nesporazumljenj stavkati. Nadomestili so jih z vojaki.

London, 8. aprila. (Kor. urad.) Eksekutiva rudarjev Anglije je imela zborovanje, na katerem se je razpravljalo o zahtevah rudarjev po 20% zvišanju mezd. Položaj je resen, ker so delavci, ki so imeli skupno konferenco z zvezo delodajalcev Mining Association of Great Britain, zadeli ob odpor in so jim delodajalci rekli, da naj se obrnejo do posredovalnih uradov v posameznih okrajih. Iz Curia poročajo: Iz Londona poročajo, da so delavci družbe »Trade - Union«, bombaževske industrije, zaradi odklonitve njihove zahteve po zahtevani 10% zvišanju mezd, sklenili pismeno glasovanje o razglasu splošne stavke. Pri tem pride 200.000 mož v poštev.

Tuja imetja na Angleškem.

London, 9. aprila. (Kor. urad.) Oblastveni kurator lastnine sovražnih tučev je izdal svoje sedmo poročilo. Iz tega izhaja, da upravlja njegov urad od začetka vojne imetja, ki so skupaj vredna 83.306.813 funtov šterlingov. Na obresti se je naložilo 675.000 funtov šterlingov. Troški urada se pokrivajo z dohodki.

DELO NEMŠKIH PODMORSKIH ČOLNOV.

Iz Amsterdama poročajo: Kapitan danskega parnika »Robert«, ki je dospel v Bly, je svaril večje število tujih ladij, zapustiti Tyno, ker čaka v Severnem morju več nemških podmorskih čolnov.

Berolinski »Tageblatt« poroča iz Rotterdam: »Nieuwe Rotterdamse Courant« poroča o podrobnostih potopitve angleškega parnika »Northland« in ribiškega parnika »Akantha«. Parnik »Northland« je skušal uiti, a ga je nemški podmorski čoln kmalu dohitel in potopil. Bil je neki jako velik podmorski čoln. Ko je nemški podmorski čoln dal znamenje, da naj se parnik ustavi, je kapitan parnika ukazal moštvo, naj zapusti parnik. V ta namen je poveljnik podmorskega čolna dovolil moštvo dve minuti. Ko je bilo moštvo v čolnih, je moral veslati sedem ur, predno je dospelo v Beachyhead. — Ribiški parnik »Akantha« je bil torpediran v bližini otoka Tarne. Po mnenju kapitana je torpediral parnik podmorski čoln »U 10«. Parnik je cele pol ure skušal uiti podmorske-mu čolnu, končno pa ga je zadela neka granata. Nato je posadka zapustila parnik, ki se je kmalu nato potopil. Parnik je imel na krovu ribe v vrednosti 700 funtov šterlingov.

Iz Kodanja poročajo: Po nekem poročilu iz Göteborga so prepeljale angleške ladje, med njimi tudi neka bojna ladja švedski parnik »Pia« v Kirkwall, kjer jo bodo preiskali. Na krovu ima parnik bombaž.

»Lokalanzeiger« poroča iz Berlin, da je v Severnem morju zletel v zrak angleški ribiški parnik »Zarina«.

Potop »Fallabe«.

London, 9. aprila. (Kor. urad.) Reuterjev biro javlja: Angleška vlada je odgovorila na noto nemškega poslanstva v Washingtonu glede potopljenega parnika »Fallaba«. V odgovoru je rečeno, da je bila »Fallaba« neoborožena in da se potnikom ni dalo časa, da bi ladjo zapustili. Torpedo je bil izstreljen, ko še čolni niso bili z ladje spuščeni. Zato je bila velika izguba moštva neizogibna, ni pa resnično, da je bilo moštvo »Fallabe« nemarno.

NAPAD NA DARDANELE.

Francoska ekspedicijska armada.

Pariz, 9. aprila. (Kor. urad.) »Agence Havas« prijavlja naslednjo noto: Ekspedicijska armada za Orient, ki je bila pod poveljstvom generala D'Amade koncentrirana v Biseri, da tam izpolni svojo organizacijo, je v ugodnih razmerah odpotovala v Levanto. Bila je 15. marca pripravljena podpirati brodovje aliansev in angleško ekspedicijsko armado. Med tem se je izkazala potreba, da vojaštvo ne ostane predolgo na transportnih ladjah. Zato je bila sprejeta egiptska gostoljubnost. Francosko vojaštvo se je izkrcalo v Aleksandriji in se nastanilo v bližnjem Ramle - u, najbolj obiskanem zdravilišču ob Nilu. Tam izpopolnjuje svojo organizacijo in je vsak čas pripravljeno, da se odpelje na kraj, kjer bo potrebno vnes poseči. Parada pred D'Amadeon je napravila najboljši vtis na vse, ki so ji prisostvovali.

ATENTAT NA EGIPTOVSKEGA SULTANA.

Kahira, 9. aprila. (Kor. urad.) Včeraj popoldne je poskusil neki egiptovski domačin izvršiti na sultanu atentat. Krogla ni zadela. Atentatorja so aretirali. Imenuje se Mohamed Gabil. Italijanski podanik Geanotti ga je udaril po roki, ko je izprožil revolver in je tako rešil sultanu življenje.

SRBIJA IN BOLGARIJA.

Kritičen položaj?

Milan, 9. aprila. »Italia« javlja, da je položaj med Srbijo in Bolgarijo kritično napet. Bolgarija je izročila dne 2. aprila Srbiji posebno noto, v kateri zahteva garancije, da bo Srbija prenehala preganjati vsaški bolgarski element v Makedoniji. Bolgarija zahteva odgovor do 12. aprila. Ta dan se vrši v Sofiji pod predsedstvom kralja važen ministrski svet.

POLOŽAJ NA GRŠKEM.

Venizelos se umakne iz političnega življenja?

Atene, 8. aprila. (Kor. urad.) Venizelos je pisal kralju pismo, v katerem ga prosi, naj dementira izjavo novega kabineta, ki je trdila, da kralj nikakor ni odobral Venizelosov načrt odstopiti Bolgarom Kavalo. Kralj je izročil pismo ministrskemu predsedniku Gunarisu. Ta je sklical ministrski svet ter je bil na to sprejet od kralja v avdienci. Včeraj popoldan je dobil Venizelos od vlade sporočilo, da vztraja vlada pri svoji prvi izjavi.

Atene, 9. aprila. Venizelos je sedaj postavljen na laž. Globoko užaljen je izjavil svojim pristaeam, da se je odločil se definitivno umakniti iz vsakega političnega življenja.

Venizelos in grški generalni štab.

Iz Rima poročajo z dne 9. aprila: Na zborovanju svojih somišljenikov je izrazil bivši grški ministrski predsednik Venizelos svoje obžalovanje, da se Grška ni pridružila Angliji, Franciji in Rusiji. Venizelos je izjavil dobesedno:

»Z eno samo divizijo in z vojnim brodovjem bi bili postali zavezniki trojnega sporazuma in bi bili uresničili vse naše narodne sanje, toda generalni štab se temu upira, ker je prepričan, da bo Nemčija potolkla ne samo Rusijo in Francijo, marveč bo tudi porazila Anglijo.

Manifest italijanskih socijalistov za nevtralnost.

Rim, 9. aprila. Eksekutiva socijalistične stranke je izdala manifest, ki se izreka za striktno nevtralnost Italije. Manifest pozivlja proletarce, da razvijajo za nevtralnost misel čim najživahnejšo propagando.

znamk
nimaje

Neutrálne zastave.

O »Vossische Zeitung« poroča iz Amsterdama: »Tijd« poroča: V nedeljo so razobele v Vlissingnu zastave belgijske ladje belgijske zastave. Vojaške oblasti so to prepovedale in so morale ladje zopet sneti zastave, ker je sploh prepovedano razobejanje narodnih barv. Ta prepoved se je izdala zlasti zato, ker bi bili lahko letalci, ki letajo pogosto čez ta kraj, v mnenju, da so nad belgijskim ozemljem.

Delavsko gibanje v Ameriki.

»Frankfurter Zeitung« poroča iz Londona: Neka brzojavka lista »Times« naznanja veliko akcijo Nemcev v Ameriki, ki hočejo poskusiti pregovoriti delavce v municijskih tovarnah k stavki, če Amerika ne bo prepovedala izvoza municije.

Rusko - japonska pogodba o interesnih sferah na Kitajskem.

Iz Petrograda javljajo: Rusija in Japonska sta se pričeli pogajati, da skleneta posebno pogodbo o razdelitvi interesnih sfer na Kitajskem.

GOVORICE O MIRU.

Listi se zopet pečajo o mirovnimi izgledi in razpravljajo o možnosti skorajšnjega konca vojne. Turinska »Stampa« priobčuje razgovor z nekim državljanom, ki pravi, da se bo vojna končala pred zimo. Franciji bo začelo primanjkovati vojakov in angleškega sistema se bodo zavezniški skoraj naveličali. Informator »Stampa« ne verjame, da bi se posrečilo Dardanele vzeti. Odločilni spopad cele vojne se bo vršil poleti. Berlinška »Kreuzzeitung« poroča iz Petrograda, da se na Ruskem vedno bolj razširjajo anonimne brošure, ki zagovarjajo energično akcijo za mir. Rusija da ne more Nemčije in Avstrije uničiti, zato nima povoda se bojevati še naprej. »N. Freie Presse« meni, da bi Francija in Rusija sedaj že lahko spoznali, kaj bi bilo najbolje. »Rusija hoče čez Karpat, pa ne more; Francija hoče raztrgati vrste nemške armade, hoče pregnati sovražnika s svojih 10 departementov, hoče udariti v neprijateljevo deželo, pa ne more. Zakaj še naprej moriti, zakaj razsipati kri in imetje, nadaljevati borbo, ki ne more streti obeh cesarstev v prah. Bitke v Karpatih in med Maso in Mozele so bile ljute. Iz strahovitih pretresov se včasih porajajo spoznanja, da morejo narodi sprevideti, kaj so v resnici.«

Dnevne vesti.

— Avdijenca pri cesrju. Ministrski predsednik grof Stürgkh je bil včeraj v daljši avdijenci pri cesarju.

— Tisza na Dunaju. Ogrski ministrski predsednik grof Tisza je včeraj imel dolgo posvetovanje z ministrskim predsednikom grofom Stürgkhom in se potem odpeljal v Budimpešto.

— Vpliv vojne na gospodarske razmere se danes pač še ne dá natančno dognati, saj se do konca vojne še mnogo spremeni. Nekateri vplivi so že zdaj vidni. Pred vsem vidimo, da so cene kmetijskih pridelkov silno poskočile. Kmetijski stan je s tem jako mnogo pridobil, dasi je tudi že pred vojno zelo dobro prodal svoje pridelke. Pri tem ima gotovost, da bo tudi po vojni lahko še dolgo časa dobival za svoje pridelke visoke cene. Zemljiška renta je v tem izdatno poskočila, to se pravi, da je vrednost zemljišč postala večja. Kakor kmetijski stan v obče, tako so tudi različni posamezniki in industrijalne in trgovske stroke z vojno mnogo pridobili. Pod neznanim naslovom »Mlada premoženja« kramlja »Neue Freie Presse«: »Mnogo je ljudi, ki čutijo le težave in slabe posledice vojne. Za nekatere pa pomeni vojna, da so si nenadoma in najskromnejših denarnih razmer pomagali do velikega bogastva. Čez noč so ljudje, ki so si prej le težko zaslužili vsakdanji kruh, postali milijonarji. Naenkrat je bilo namreč poskrbeti raznih potrebščin za armado v vrednosti mnogo sto milijonov. Pri tem so sodelovali vsakovrstni posredovalci. Če se pomisli, da je tak posredovalec preskrbel armadi več sto tisoč oblek in je pri vsaki obleki zaslužil eno ali poldrugo krono, je že posredovalec z malim trudom lahko zaslužil več kakor milijon. Vojna je za mnoge, ki so bili prej neznanji, pomenila toliko kakor večkratni glavni dobitki v loteriji. Ne bomo nič preiskavali, kako je mogoče, da je ta strašna vojna posameznikom pomagala, da so takorekoč čez noč obogateli. Na Nemškem se pa s tem vprašanjem prav živo pečajo in v nemškem državnem zboru je bil stavljen celo predlog, najse na te

dobičke naloži izreden, posebno velik davek. — Slabe gospodarske posledice vojne pa čutijo vsi drugi stanovi, industrialci in trgovci, uradniki, meščani in posebno delavci, kajti njih dohodki so se ali zmanjšali ali pa so ostali kakoršni so bili pred vojno, med tem, ko so cene raznih potrebščin iz zlasti cene vseh živil silno poskočile.

— Imenovanja v armadi. Rezervni poročnik bosansko-hercegovskega polka št. 4. Ivan Postružnik je imenovan za nadporočnika, dalje so imenovani za nadporočnike v rezervi Emil Cerne, Franc Mravljak, Josip Kuznič in Adolf Mikuš 7. poljskega top. polka. Za poročnike so imenovani praporščak v rezervi: Franc Prudič, 15. pionirskega bataljona, Rudolf Jagodič, 82. pešpolka, Teodor Romih, 70. pešpolka, Bogdan Šavnik, 70. pešpolka, Adolf Fajdiga, 43. pešpolka in Ivan Lukežič, 73. pešpolka.

— Zaslužni križec je dobil nadporočnik 4. domobranskega pešpolka, gospod Mirko Rajh, doma iz Mote pri Ljutomeru.

— Odlikovani slovenski vojniki. Srebrno hrabrostno svetinjo 1. razreda sta dobila četovodja Andrej Dovjak in infanterist Mat. Marček, oba pri pešpolku št. 17. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. razreda so dobili narednik Franc Blane in poddesetnik Valentin Lužar, oba pri 17. pešpolku, ter višji orožar domobranskega polka št. 1. Josip Černigoi.

— Ranjen in vjet je bil, kakor poroča iz bojišča, dne 23. marca pri Cizni v Karpatih nadporočnik 2. domobranskega polka Egon Kulterer, svak tukajšnjega zdravnika gosp. dr. Alojzija Praunseisa.

— V ruskem vjetništvu se nahaja bivši bosanski poslanec dr. Milan Srškić, odvetnik v Sarajevu. Ob mobilizaciji je kot rezervni poročnik stopil v vojsko in se udeležil bojev v ruski Poljski. Več mesecev ni bilo o njem nobene vesti. Sedaj pa je dobila njegova rodbina, kakor poročajo hrvatski listi, preko Švice obvestilo, da se dr. Srškić nahaja v ruskem vjetništvu. Stanuje pri svojem svaku, srbskem poslaniku dr. Spalajkoviću. Srškić in Spalajković imata namreč za žene hčerke saraevskega veletržca Jeftanovića.

— Pregledovanje črnovojnikov v Ljubljani, ki so rojeni leta 1873. do 1877. 1. Črnovojniki, ki so rojeni v letih 1873. do 1877. pridejo k pregledovanju. 2. Pregledovanje za mesto Ljubljana se vrši: a) dne 29. aprila 1915: 1. ob 8. dopoldne za letnik 1877., 2. ob pol 9. za letnik 1876., 3. ob 9. za letnik 1875., 4. ob pol 10. za letnik 1874., 5. ob 10. za letnik 1873. domačin, v Ljubljano pristojnih črnovojnikov; b) dne 30. aprila 1915: 1. ob 8. dopoldne za letnik 1877., 2. ob pol 9. za letnik 1876., 3. ob 9. za letnik 1875., 4. ob pol 10. za letnik 1874., 5. ob 10. za letnik 1873. tujih, v Ljubljani stanujočih črnovojnikov, ki so se v mestnem vojaškem uradu zglasili za pregledovanje. 3. Črnovojniki, ki so po rednem naboru pridobili pristojnost v Ljubljani, pridejo k pregledovanju z domačimi črnovojniki, to je dne 29. aprila. 4. Te razvrstitve se je strogo držati. 5. Uradovanje se prične vselej ob 8. dopoldne v Mestnem domu Cesarja Jožefa trg št. 2. 6. Posebni pozivi se ne bodo dostavljali. 7. Črnovojne legitimacijske liste, ki so se vročili pri zglastvi, je k pregledovanju prineseti seboj. Pri voznih po železnici je črnovojne legitimacijske liste pokazati pri blagajni, da se označijo. 8. Črnovojnikom je priiti pravočasno, snažnim in treznim na pregledovališče ter jim je prineseti seboj izkazila za morebitno olajšilo po § 29. vojnega zakona (duhovniki in kandidati duhovskega stanu) ali za olajšilo kot enoletni prostovoljci. Na ta način je tudi dokazati, če podeljeno oprostitev od črnovojniške službe. 9. Za črnovojnike, ki izostanejo od pregledovanja, se vrši naknadno pregledovanje. Dnevi pregledovanja se objavijo pozneje. 10. Črnovojniki, pri katerih pokažejo poizvedbe, da so nepravilno izostali od pregledovanja, se izročijo najbližjemu domobranskemu sodišču. — Mestni magistrat ljubljanski, dne 6. aprila 1915.

— Ko je bil Przemysl še oblegan. Stotnik Rus, o katerem smo poročali, da se je javil iz Kijeva, je pisal dne 3. februarja iz Przemysla svojnemu bratu dr. Mavriciju Rusu pismo, ki bo naše čitatelje gotovo zanimalo, zato ga priobčujemo v izveščku: »Včeraj na Svečeno mi je bil dvojen praznik, ker sem nenadoma prejel obsežno pismo iz domovine. Veliko veselje in iznenadenje ne samo zame, marveč tudi za vso mojo okolico, ko se je raznesla vest, da je »stotnik Rus« prejel pismo. Bil sem v obleganem mestu oblegan od častnikov, zdravnikov in drugih, ker je vsak hotel izvedeti, kaj se zunaj go-

di, kaj je zunaj novega. Pisma so pri nas redka stvar, ker jih zrakoplovci prenašajo samo iz prijaznosti. Šele v zadnjem času se je ustanovila uradna pošta letalcev. Pet mož, oziroma 1 častnik, sme pisati mesečno eno dopisnico, ki stane 50 vinarjev. Godi se nam v obče še dobro: konjsko meso je prav okusno, a tudi konjski prhut je slasten. V bolnici se mi v resnici godi prav dobro. Živimo v vednem in trdnem upanju na osvobodjenje, pa neče in neče priti. Vesele sem se, da se bom v Ljubljani zdravil kot rekonvalescent, pa menda ne bo nič iz tega. V zdravju vidno napredujem. Počutim se dobro. Rana še vedno ni cela, dasi je včeraj poteklo že 15 tednov, odkar sem bil zadet od krogel. Imam še bolečine v prsih in na sprehodih se hitro upelham. Odkar sem nekoliko okrevljal, sem se zredil že za 13 gramov. Omenjam, da mi tiči samo ena krogla v pljučih; drugi strel skozi prsa je napravil samo dve luknji, tretja krogla pa mi je prestrelila nogo. Hkrati sem bil zadet od 6 krogel; tri so me ranile, izmed drugih treh je ena prebila steklenico, druga je obitala v listnici, tretja pa je udarila skozi omot samokresa. Kakor vidiš, sem bil res ves »prerešetan«. Počasni zopet pozabljam na bolečine, rane in muke, se veselim življenja in želim miru. Toda med branitelje trdnjave pa pojdem, kakor hitro mi to dovoli zdravnik. Mogoče že ta mesec! Tu v Przemyslu je svak ravnatelja mestne elektrarne Cihue, restavrat pri Sv. Luciji, Fischer. Sporoči ravnatelju njegove pozdrave. Fischer prihaja k meni... Za stotnika Dobnika mi je jako žal. Ali je umrl ali je padel? Kako je bilo z Neubaurom? Stotnik Mazuran Fric je torej tudi umrl na ranah? Pozdravljam vse prijatelje in znance. Pozdrave pošiljata tudi poročnik Schescherko in nadporočnik Samek. Zadnji ima zelo pokvarjeno roko, vendar pa upa, da bo po daljšem zdravljenju še rabljiva. Schescherko bo najbrž uvrščen med zrakoplovce. Zrakoplovca nadporočnika Morocuttiya, ki je tudi znan v Ljubljani, pogrešamo od predvčerajšnjega dne...«

— S karpatskega bojišča smo prejeli z dne 28. m. m. datirano dopisnico: Moštvo baterije 2. topničarskega polka št. 7 se v tem trenutku v visokih snežnih Karpatih tudi Vas, gosp. urednik, kakor onih cenj. bralcev Vašega lista, toplo spominjamo ter Vam želimo veselo velikonočno praznike. S trdnjo nado, da bomo prihodnje v krogu domačih obhajali. Vas vse krepko pozdravljamo Vam vdani kranjski junaki. — V imenu vseh: Hinko Ločniškar, c. in kr. ognjičar.

— Kako se godi vojnim vjetnikom v Skopju? Slovenski črnovojnik, doma iz mariborskega okraja, je pisal iz Skopja pismo, v katerem pravi med drugim: »V Skopju se nahajam od srede decembra. Do konca januarja sem bil zelo bolan. Okrevljal sem ponajveč vsled tega, ker se je zame zavzela žena nekega četnika, ki nam je skrbno stregla, sicer pa se je nasproti nam vedla tako, da ni z nikomur izpregovorila niti dvajset besed. Odkar sem ozdravel, moram delati z drugimi vjetniki. Gradimo večinoma utrdbe proti albanjskim goram, pošiljajo pa nas tudi na poljska dela. Zemlja je rodovitna, lahko se obdeluje, samo orodje je nadvse preprosto. Življenje se razvija tu mirno, samo kadar dospo pošiljave iz Francije in Anglije, nastane nekoliko več življenja. Te pošiljave prihajajo redno. Nekaj časa stajmed nami divjala legar in kolera, no, sedaj so te bolezni malodane popolnoma izginile, ker gleda tukajšnje maloštevilno prebivalstvo zelo na snažnost in čistoto. Ljudje občujejo z nami vjetniki zelo resno in so jako redkobesedni. O vojni izvedo kaj samo oni, ki razumejo srbsko ali francosko. Ako dobimo kake časopise, jih prečitamo, a od njihove vsebine odbijamo redno gotove odstopke, da si ustvarimo kolikor mogoče verno in resnično sliko. Domotožje je vsak dan silnejše, a dnevi so tako dolgi! Tu med nami vjetniki so Nemci, Madžari, Čehi, Hrvati in 6 Slovencev iz gornje Savinske doline. Vsi se dobro razumemo med sabo.«

— V bolnici usmiljenih sester v Zagrebu je več Slovencev, ki bi radi čitali slovenske liste. Ukrenili smo, da se jim pošilja »Slovenski Narod«. Med ranjenci je tudi prostovoljec Rudolf Maruza iz Trsta, o kateremu smo že pisali. Kakor nam sam poroča, mu je bomba raztrgala desno oko, da so mu je morali odstraniti. Da pa izpregleda na levo oko, bo treba še ene operacije.

— Učenci in učenke tehle ljudskih šol so darovali nabiralnici darov v naravnih ali pri cr. drž. vladi v Ljubljani jajca kot veliko-nočna darila za naše, na bojnem polju se nahajajoče ali ranjene vojake:

Janče, Črneča vas, Prežganje, Sv. Juri pod Kumom, Božjakovo, Boštanj, Priskovo, Dobovec, Šent Lampert, Višnja gora, Št. Vid pri Zatičini, Št. Rupert, Krško, Leskovec, Velika dolina, Št. Jernej, Metlika, Kresnice, Goričane (tovarniška šola), Raka, Zameško, Krka pri Zatičini, Izlake, Šmarje, Kolovrat, Vače, Polhov gradec, Polica, Tržišče pri Mokronogu, Št. Janž, Veliki trn, Kostanjevica, Buševa vas, Svibno, Radna, Zalna, Šmartno pri Litiji, Dole pri Litiji. Učitelstvu kakor tudi vsem učencem in učenkam se s tem izreka najtoplejša zahvala.

— Velikonočno praznovanje v bolnišnici druge državne gimnazije. Velikonočni ponedeljek se je vršilo v II. državni gimnaziji velikonočno praznovanje. Pri tej priliki sta razdelili ranjenecem nadzorovalni dami bolnišnice, ga. štabnega zdravnika dr. Trenklerja in gđ. Asta pl. Mattanovich, kakor tudi ga. dr. Paichel in inšpekcijški častnik, nadporočnik Cvin, obilnoštevilna darila. Ranjenci so bili vidno ginjeni od veselja čez to presenečenje in so se najpristneje zahvalili vsaki dami posebej. — Darovali so: Vojno - pomožni urad po ekscelenci baronici Schwarz: 2 zaboja jajc; komite za oskrbo ranjencev po ge. Ani pl. Tornago: sladkor, čaj, rum, pomaranče, limone, pecivo in 1000 cigaret; ga. Lea Knezova: 10 zavojev finega hercegovskega tobaka in cevke, 2 zavitka »Fliegende Blätter«; ga. Pepina Dolencova iz Orehka: 1 zavoj pomaranč in limon; gđ. Ema Žerjavova: 10 steklenic vina; gđ. Marija Šerčeva: pomaranče; gđ. Mici Podobnikova: šarkel; g. Rafael Giontini: 2000 razglednic, 33 zavojev pisemskega papirja s kuvertami, 2 ducata notezov, 1 karton svinčnikov; gđ. Olga Giontini: vino; gđ. pl. Mattanovich: 5 K; ga. dr. Trenklerjeva: 5 K; ga. Hermina del Cotto: 5 K; od nepoznanec dobrotnice 10 K. — Vsem plemenitim darovalcem izreka ravateljstvo bolnišnice prisrčen: Bog plačaj!

— Zahvala. Za sprejeta darila (volneno perilo, dokolenice itd.) iskrena hvala v imenu svoje stotnije. Mnogo pozdravov domačin: Ivan Mehle, poročnik domobranskega polka št. 27, 3. stotnija.

— Iz Piotrkowa v ruski Poljski smo dobili prvo številko lista »Wiadomości Polskie«, ki je izšla v mestu, ki so ga okupirale naše čete in kjer je že uvedena naša civilna uprava. »Wiadomości Polskie« so glasilo poljskih legionov, urejuje pa jih znani profesor dr. Tadej Grabowski.

— Uničevanje uši je vprašanje, ki postaja dan za dnem zanimivejše. Ker se ves kulturni svet trudi izumiti popolnoma odgovarjajoče sredstvo proti tej nevarni golazni. Posebno hvalevredno je, da se tudi javno časopisje udeležuje te tekme in tako je tudi vaš visokočislani list pred kratkem prinesel opis Sadnikarjevega amalgama kot preizkušnega protiušnega sredstva. Toda že par dni pozneje izšla je notica, ki »slika to sredstvo kot človeškemu zdravju radi živorebrnega zastrupljenja opasno. Treba je tedaj stvar razjasniti, kar mi je — iz vzroka, ker »Slov. Narod« tako neredno dohaja — šele danes mogoče. Poslušajmo pred vsem to-le povest: Pisateljica gospa Angela pl. Glaser-Lindnerjeva piše v dunajsko »N. Fr. Presse« z dne 31. marca t. l. kakor sledi: »Ker se išče z vso vneto po probatnem sredstvu, katero bi bilo v stanu, golazen ne samo uničiti, marveč i od telesa sploh odbijati ter s tem opasnim kugam v okoli priti, namenila sem se opozoriti merodajne kroge na sredstvo, katero se je dozdnevno sijajno obneslo. Naš prijatelj potoval je pred približno desetimi leti po Orijentu. V Bagdadu usiljeval mu je neki Arabec amulet proti golazni in proti kužnim boleznim ter rotli nevernega Tomaža, da naj nosi fino, duhtečo, kakor pero lahko vrečico z velikim obročkom, katerega se je v njej čutilo, noč in dan na vratu, češ, da se nato vrne čil in zdrav iz opasnega potovanja in bo oproščeno strašne šibe golazni. Da se odkriža amuletnega moža, odkupi mi nasledel naš prijatelj vrečico in belobradi stavec, kateri je bil podooben patrijarhu iz starega testamenta, se je poslovil z besedami, da se bo svetli tujec njegove revne osebe še stokrat blagoslovilja spominjal. Potovanje je trajalo več mesecev in starčev proročanje se je do pije izpolnilo, kajti ko je naš potnik spoznal, da je bil edini obvarovan pred vso južno golaznijo, med tem ko so sopotniki strahovito trpeli od te orijentske šibe, spominjal je, da je nešteto krat in hvaležno Bagdadskega starca. Vrnivši se čil in zdrav v domovino, mučila ga je radovednost, kaj-li vsebina dišeče vrečice ter jo odpre in v roki mu obstane v obliki obroča zvito gosje grlo. Ko to raztrga, potekla je iz njega kroglica živ-

ga srebra — to je bilo vse! — Za nas je na tej povesti najbolj zanimivo, da je potnik nosil več mesecev noč in dan živorebrno kroglico na telesu in vzlic temu ni zapadel kakemu zastrupljenju po živemu srebru. Samo ob sebi je umljivo, da je živo srebro v veliki množini strup za človeško telo, toda v zelo majhni množini je živo srebro izborno zdravilo, brez katerega bi pri znani opasni bolezni zdravniški sploh ne mogli shajati. Seveda bo tudi lajku jasno, da mora biti uporaba živga srebra pod zdravniškimi nadzorom in ne gre, da bi lajki si sam ordinoval množino živga srebra ali amalgama, ki bi ga nosil proti ušem brez škode na zdravju na telesu. Pripominjam, da dosedaj pri vojakih, ki nosijo z uspehom Sadnikarjeve »škapulirje« nism videli niti sledu kaknega živorebrnega zastrupljenja in so vsi dodaj zdravi in veseli. Poizkusiti pa se bodo nadaljevali v večji množini in točno opazovali in ker gre po znanemu nemškemu pregovoru preiskus nad modrovanje, se bo resnica tudi tu skoro izkazala. Ostanite dotlej zdravi in brez pegaste vročice, pošiljam vam srčne pozdrave od junaških slovenskih vojakov udani — dr. L. — Opomba uredništva: Zdaj naj bo pa enkrat konec tega preganjanja uši po našem listu.

— Povodom II. dobrodelnega koncerta »Glasbene Matice« je daroval ekscelencia gospod c. kr. deželni predsednik baron Schwarz za društvene fondse sto kron; veleblagorodna gospa Bogomila dr. Susteršičeva, soproga gospoda deželnega glavarja dvajset kron; gospod koncertni vodja Matej Hubad pa sto kron. Srčna hvala blagin, požrtvovalnim darovalcem, ki se spominjajo tako radodarno društva v stiski, v katero ga je spravila vojna.

— V današnjem koncertu »Glasbene Matice« bo sviral gospod Janko Ravnik dve veleznanimi skladbi češkega skladatelja Viteslava Nováka, slovenskega glasbenega genija, s katerim se bo morala slovenska glasha in slovensko koncertno občinstvo še bolj natanko seznaniti v bližnji bodočnosti. — Snov balade je posnel Novák po Byronovem Maniredu. To je eno izmed njegovih prvih del (op. 2), kaže torej še naravno glede glasbe in oblike vpliv njegovega velikega učitelja Ant. Dvořáka, glede vsebine povesti pa vpliv romantične prejšnje dobe. V svojih poznejših delih se je pa pokazal Novák popolnoma samoniklega, genialnega mojstra, ki vstvarja vprav novo glasbeno dobo. V svoji »Burji« v svojem »Mrtvaškem ženiču« in v sinfoničnih skladbah je našel glasbi nove izraze in novo arhitektoniko; njegove barve so ubrane, plastika njegovih del je živa, povsodi se pa kaže tudi mogočna narodna smer. V »Valaškem plesu« (op. 34) vrača skladatelj svojemu narodu njegove invencije, spiljene in uglašene v umetniških oblikah. Posebno je porabljal v nekaterih delih moč poezije je sosednega bratskega slovaškega naroda.

— I. javna produkcija gojencev »Glasbene Matice« v nedeljo 11. t. m. ob pol 8. večer v veliki dvorani »Narodnega doma«. Spored: 1. Suk: Idila. Na klavir igra gđ. Božena Hudnik. (Sola gđ. J. Chlumceke, VII. razred.) 2. a) F. David: Romanca. Na gosli svira g. Hugo pl. Hofbauer. b) F. Gossec: Gavota. Na gosli svira g. Zoran Hribar. Sola g. J. Vedrala. (IV. razred.) 3. a) K. Löwe: Zvonikarjeva hči. b) O. Dev: Kanglica. Pesmi poje gđ. Mila Počivalnik. (Sola g. M. Hubada. III. razred.) 4. Grieg: Poetične slike št. 3, 5, 6. Na klavir igra gđ. Vida Hribar. (Sola gđ. J. Chlumceke, VI. razred.) 5. L. Jansa: Concertino op. 54. Na gosli svira g. Albin Fakin. (Sola g. J. Vedrala. IV. razred.) 6. a) R. Franz: Ko prišel je dan... b) Händel: Arija iz opere Rinaldo. Poje gđ. Angela Soršak. (Sola g. M. Hubada. II. razred.) 7. J. Schullhoff: Capriccio po čeških narodnih napevih. Na klavir igra gđ. Magda Josin. (Sola g. F. Gerbiča. VIII. razred.) 8. A. Lajovic: Pesem. Kje se skrivaš mi, vesne mili dan. Za dva glasova in klavir. Pojo gospodične: Marija Pirh, Maruška pl. Trnkoczy, Mila Počivalnik, Cenka Sever, Jelica Sadar in Zora Ropas. (Sola g. M. Hubada. II.-IV. razred.) 9. Gade: Capriccio. Na klavir igra gđ. Stana Pirc. (Sola gđ. J. Chlumceke, VII. razred.) 10. F. Villhar: a) Nezakonska mati. b) Mrtva ljubav. Pesmi poje gđ. Jelica Sadar. (Sola g. M. Hubada. III. razred.) 11. G. Holländer: Scherzo op. 67. Na gosli svira g. Karel Planinšek. (Sola g. J. Vedrala. V. razred.) 12. A. Lajovic: Pesem primorke. Za tri ženske glasove in klavir. Pojo gospodične: Marija Pirh, Maruška pl. Trnkoczy, (sopran); Mila Počivalnik, Cenka Sever, (mezzo-sopran); Jelica Sadar in Zora Ropas (alt). (Sola g. M. Hubada. II.-IV.

razred.) — Vstopnice stojišča po 20 vin. in sedeži po 40 v, 60 v in po 1 K se dobivajo na večer produkcije od 7. ure naprej pri blagajni, v predprodaji pa v trafikah gđ. J. Dolenčeve v Prešernovi ulici.

— »Edinost« z dne 8. aprila 1915 piše doslovno: »Spominjajte se naše šolske družbe. Hrvatski listi pozivljajo povodom velikonočnih praznikov hrvatsko občinstvo, naj se spominja Ciril Metodove družbe za istrsko. Kar pišejo ti listi glede istrske družbe velja tudi za našo slovensko. — V težkih izjemnih razmerah, sredi strašne vojne vihr, nadljuje družba sv. Cirila in Metoda svoje tiho in vspešno narodno delo. Na periferijah, na skrajnih točkah naše domovine, vršijo družbini učitelji in učiteljice svoj slovenski apostolat vztrajno in neustrašeno. Njihova in družbe zasluga je, da niso v najtežjih trenutkih prepušteni na milost in nemilost tujincev naši lepi kraji, naša doživetja in v zadnjih časih neizmerno izkušani narod. Ti izpostavljeni kraji tudi nadalje ne smejo ostati brez svojih voditeljev. Družbine šole morajo tudi nadalje ostati odprte in družbini učitelji in učiteljice na svojem mestu, da ne bi se na njihovi nenavzočnosti okoristili nasprotniki. Zato treba, da se ves naš narod — če tudi je to jako težko — tudi v teh usodepolnih časih spominja družbe in jej poklanja kak darek. Slovenci, Slovenke, spominjajte se družbe sv. Cirila in Metoda!«

— Gospodična Kamila Theimerjeva proti deželnemu glavarju dr. Šusteršiču. Danes dopoldne se je vršila pred tukajšnjim deželnim sodiščem pod predsedstvom sodnega nadsvetnika gosp. Travnerja, civilna obravnava zaradi odškodninske zahteve gđ. Kamile Theimerjeve proti uredniku »Slovenca« Moškercu in proti deželnemu glavarju dr. Šusteršiču v znesku 116.650 K. Gđ. Theimerjeva zahteva odškodnino za službo v poljedelskem ministrstvu, ki ji je bila obljubljena, katere pa vsled člankov v »Slovenca« ni dobila, 80.000 kron. Svojo izgubo vsled dejstva, da ne more več sodelovati pri časopisih in revijah ter da je ne kličejo več k predavanjem, ceni na 20.000 K. Odpadel ji je zaslužek 6000 kron, ker ni mogla izdelati in izdati berila za poljedelske šole. Bivšemu uslužbencu »Gospodarske zveze« je dala za dokazilni material 4850 kron. Za svoja potovanja v Ljubljano v tej zadevi je izdala 1800 kron. — Sodišče je po dveipolurni razpravi zaključilo postopanje ter bo izdalo razsodbo pismeno.

— Papež za mir. Papež je odredil, da je pri letošnjih smernicah po vsem katoliškem svetu moliti tudi njegovo molitev za mir. 300 dni odpuštkov postane deležen, kdor se vsaj 20krat udeleži smernic.

— Iz državnoželezniške službe. Stavbni komisar oddelka III. državnoželezniške direkcije v Trstu, Gustav Spiegel, je bil prestavljen k železniškovzdrževalni sekciji na Jesenicah.

— Mesto venca pokoj. dr. pl. Foedranspergu je daroval »Društvo zdravnikov na Kranjskem« 20 kron »Pokojniskemu in sirotinskemu zakladu« istega društva.

— Ravnateljstvo »Mestne hranilnice ljubljanske« je v seji dne 8. aprila 1915 sklenilo, izplačati svojim uslužbencem draginjsko doklado v izmeri svoječasne draginjske doklade, izplačane mestnemu uradništvu, — izključilo pa je od draginjske doklade I. in II. razred.

— Za obdelovanje mestnih njiv se je zglasilo 123 strank, katerim je mestni gospodarski urad že odkazal primerne kose za Bežigradom in državnim kolodvorom.

— Mestna njiva med klavnico in domobransko vojašnico se vsled sklepa magistratnega gremija tudi da na razpolago neimovitemu mestnemu prebivalstvu v brezplačno obdelovanje. Dotični uradni razglas izide v kratkem.

— Prenos gostilničarske koncesije je magistratni gremij dovolil Ivanu Bahovcu, Amaliji Predovičevi in Eliji Predoviču. Prošnjo Franje Zoranove za podelitev gostilničarske koncesije in prošnjo Ivana Bernika za koncesijo točenja žganja je gremij odklonil.

— Za stojnice so prosili: Neža Sirec, Ana Flagčar, Marija Jeras in Josip Jezeršek. Gremij je te prošnje odklonil, ugodil je samo prošnji Josipu Tinte.

— Požrtije — prepovedane. Današnje namestništvo je prepovedalo »Essgelage«, to je požrtije, pri katerih se veliko več poje, kakor je potrebno. S tem hoče vlada občinstvo prisiliti, da bi štedilo v živili. S to naredbo so prepovedane tudi krstne in poročne in druge take pojedine, kakor so navadne na kmetih.

— Izkaznice za kruh in moko. Korespondenčni urad javlja, da se

bodo na Dunaju, v vseh občinah nižjeavstrijskih in šlezijskih ter še v 763 občinah v drugih kronovinah vpeljale izkaznice za kruh in moko.

— Rudokopi in prostosledil. Izšla je cesarska naredba z dne 28. marca glede prostosledov in rudokopov. Ker je dovažanje rude in kovin iz inozemstva vsled vojne nemogoče, je treba pridelovati v rudnikih čim več rude. Cesarska naredba pooblašča ministrstvo javnih del, da sme dovoljevati glede prostosledov in rudokopov izjeme veljavnega zakona. Kdor bi prostosledov ne izkoristil, izgubi dano mu dovoljenje.

— Pozor! Obrtniki in trgovci se opozarjajo, da poteče termin naznani usnja, kož, kožic in strojil v torek, dne 13. aprila. Naznaniti je vse to po stanju prejšnjega tretjega dne (sobote). Termin za naznanilo gumija (kavčug) poteče pa dne 15. aprila. Tozadevne tiskovine se dobe pri obrtnem oddelku mestnega magistrata, kamor je izpolnjene tudi doposlati.

— Zdravila je prepovedano izvažati iz Nemčije. Nemška vlada je izdala prepoved glede izvažanja zdravil in obvez. Prepovedana je cela dolga vrsta različnih zdravil, in sicer večinoma takih, ki jih v Avstriji ne fabricirajo. Koliko zalog je teh zdravil in pomočkov v Avstriji, nam ni znano.

— Poštne nakaznice v Nemčiji. Dne 10. aprila se je obnovil promet s poštnimi nakaznicami v Nemčiji, a samo v omejenem obsegu. Največ se more z eno nakaznico poslati 500 mark in sme vsaka oseba oddati le eno nakaznico na dan.

— Podporna in pravovarstvena društva državnih uslužbencev za Kranjsko v Ljubljani občni zbor je bil dne 6. aprila. Predsednik Zorko je otvoril zborovanje s pozdravom tovarišev ter podal splošen pregled o delovanju društva za minulo poslovno leto. Tajnik Hübscher je poročal, da je imelo društvo minulo leto 12 mesečnih sestankov in 5 odborovih sej. Blagajnik Jerman je podal sledeče blagajniško poročilo: Dohodkov je bilo: Ostanek premoženja leta 1913. 500 K 33 vin.; članarina in obresti za leto 1914. 159 K 23 vin.; skupaj 659 K 56 vin. Izdatkov za leto 1914. je bilo: Prispevek za »Rdeči križ« 20 K; za rodobine mestnih, v vojno vpočklanih 20 K; enemu članu podpore 30 K; administrativni stroški 16 K 55 vin.; skupni stroški 86 K 55 vin. Preostala je koncem 1914. leta 575 K 01 vin. — Računski preglednik Vrhovnik je poročal, da je pregledal knjige in račune in našel vse v najboljšem redu.

— Na predlog predsednika se zopet potrdijo vse določbe zadnjega občnega zbora. — V odbor so bili voljeni sledeči funkcionarji: predsednik: Karel Zorko; namestnik: Avgust Jeršek; tajnik: Ivan Hübscher; namestnik: Miha Kosmač; blagajnik: Karel Jerman; namestnik Anton Čuden; odborniki: Anton Ravnikar, Ivan Svetlič, Fran Gabrček in Fran Zupančič; namestnika pa: Alojzij Awanzo in Jernej Milavec; preglednika računov sta: Karel Pirman in Anton Vrhovnik. — Ker se ni stavilo posebnih predlogov, je zaključil predsednik Zorko zborovanje ob 10. zvečer.

— Stoletnica iznajdbe koles. Malokdo bo vedel, da je preteklo ravno letos 100 let, kar se je iznašlo kolo, ki posebno sedaj v vojski igra veliko vlogo različnih poročil. Prvo kolo, ki pa je bilo seveda čisto primitivno, je iznašel Nemec von Drais leta 1817. in se vozil na njem v veliko zabavo občinstva. Kolo je bilo leseno in ni imelo nikakih gonil. Šele pozneje je neki Francoz vporabljal železo za izdelovanje koles in tudi pri sprednjem kolesu napravil pedale. Da se je kolo hitreje vrtilo, so delali sprednja kolesa vedno večja in zadnje kolo razmeroma manjše. Bil je to tisti visoki model, ki se ga gotovo tudi pri nas spominjajo, posebno ker se še časih katerega vidi. Današnji model se je izpopolnil na Angleškem, ker je vsled zadnje nemško-francoske vojske 1870./71. v Nemčiji in Franciji zastala industrija in so se Angleži okoristili z dotakratnimi iznajdbami. Kolesa pa so bila še vedno le »Knöchenschüttler«, kakor so jih imenovali, ker niso imela pnevmatike, ki jo je iznašel I. 1885. Dunlop. Še istega leta je pridrtil inženir Daimler bencinmotor na leseno kolo in poizkusil voziti. To so bili prvi začetki motornih koles, ki so se potem popravljala in izboljševala do današnje popolnosti. V sto letih je iz otročarije, kakor so imenovali prvi poizkus, tehnika najsilnejše napredovala in kolesa so se izpopolnila do svoje današnje oblike in praktičnosti.

— Mestna zastavljavica ljubljanske naznanja slavnemu občinstvu, da se vrši redna mesečna dražba in sicer dne 15. aprila t. l. za v oktobru in novembru 1913 zastavljene dragocenosti, dne 16. aprila t. l. pa za v decembru 1913. in januarju

1914. zastavljene efekte (blaga, perila, strojev, koles itd.), vršeci se vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne v uradnih prostorih, Prečna ulica 2. — Posebno se še opozarja, da na dan dražbe ni mogoča rešitev ali obnovev zapadlih predmetov, temveč le najkasneje zadnji uradni dan pred dražbo.

— Iz Litije. V ožigled velikonočnih praznikov in vedno naraščajoče draginje je izdala podružnica Rdečega križa za litijski okraj potom č. župnih uradov litijskega okraja prošnjo na širše občinstvo, naj bi se za praznike spomnilo naših ranjencev. Z zadovoljstvom in z velikim zadoščenjem lahko danes ugotovimo, da je postala naša bolnica tekom teh mesecev obstanka skupna stvar celega litijskega okraja. In s pravom; zakaj župljani vseh far našega okraja so se temu pozivu radovoljno in v najobilnejši meri odzvali; tekmovali so med seboj, kdo doprine večje žrtve in tako osladi ranjencem velikonočne praznike. Od našega naraščaja, naših šolskih dečkov, pa do jedre slovenske mladence, od preproste žene pa do zavednega moža, od kmeta do gospoda, vse je tekmovalo v plemeniti tekmi, da pokaže ljubav in čustvovanje do naših sinov, ki se tam daleč na bojnih poljanah bore za skupno stvar, za nas vse. Ali ni ganjiv dar dekleta, ki prinese zadnje jajce in jabolko od hiše, le da ga dobe ranjenci? »Ne, našim ranjencem ne sme manjkati ničesar«, so govorili in donajali darove; nekateri potom č. župnih uradov, drugi po posredovanju sl. šolskih vodstev, tretji zopet naravnost. Glavna naša opora, nekaka prostovoljna poverjeništa, so nam postali č. župni uradi in slav. šolska vodstva, ki nas podpirajo z brezprimerno požrtvovalnostjo od ustanovitve naše podružnice sem. Njim se je pridružil mal krožek rednih podpornikov, ki so nam požrtvovalno in velikodušno stali na strani. Med temi je pryo oskrbnišvo graščine Grmača (baron Apfalter), ki nam je za pirihe poslalo vina, peciva in zelenjave ter nas od vsega začetka zalaga dnevno s 5 l mleka. Razen tega nam daruje mesečno po 50 K ter radovoljno prisloži vedno tam v pomoč, kjer nam je najbolj treba. Nadvse velikodušen in spomina vreden dar je prejelo društvo iz rok inšpekcijskega častnika bolnice g. ritmojstra v p. Albina Svetca, ki nam je za pirihe podaril stenoarino v znanem znesku 180 K, katero je imel od meseca oktobra l. l. dalje od nas prejeti. Gospod ravnatelj Stolzhauser nas mesečno podpira s 50 K in redno vsak mesec prejmemo tudi od uradnikov in delavcev predilnice — z g. ravnateljem Preisom na čelu — del njihove plače za vzdrževanje bolnice. V marcu je ta dar dosegel znatno višino 100 K. Vrhu tega nam je poklonil gosp. ravnatelj Preiss še 300 komadov cigaret. Darovali so nadalje za pisanice: sl. župni uradi: Krka 40 K, Polica 38 K 80 v. Dole 27 K, Konjšica 26 K 40 v. Janče 20 K, Sava 10 K, Hotič 6 K 25 v. Kolovrat en mernik moka, jajca in orehe. Prežganje: 34 jajc, 1 kolač, jabolka, Šent Lambert 1 košaro jajc, dalje čč. gg.: Fran Majdič, beneficijant, nabral v Izobraževalnem društvu, Vače, 440 jajc, 2 mernika jabolka, 1177 kg suhega mesa, 1 škatljo cigaret, 1 in pol litra orehov, 3 l hrusk, 1 l češpelj; Fr. Kralj, župnik, Litija, 1 škatljo finih cigaret, Golmajer, župnik, Vače: 1 zaboj jabolka; Koral Jaklič, župnik, Prežganje, 10 K; občinski urad Gradišče (v zvezi z župnim uradom) 9 vreč krompirja, 2 vreči fižola, 2 sodečka vina, 1 omot mesa in cigaret; župni urad Sv. Gora 1 zaboj jestvin.

— Šolska vodstva: Poljsnik 37 K, Zagorje ob Savi 31 K 86 v. Vel. Gaber 25 K 93 v. Zatičina 19 K, Šent Lambert 18 K, Polica pri Višnji gori 16 K 82 v. Šmarino pri Litiji 15 K, Vače 14 K 84 v. Prežganje 14 K 12 v. in 70 jajc, Toplice pri Zagorju 14 K, Primskovo 10 K, Sv. Gora 7 K 97 v. Zalina 7 K 14 v. Sava 6 K 50 vin., Kresnice 6 K 30 v. Hotič 6 K 14 v. Sv. Križ 2 zaboja jajc, Dole po g. šol. vodji Blagaju, 2 škatlji cigaret, 1 potico. Dalje so prispevali iz Litije: g. ritmojster v p. Alban Svetec 10 K za cigarete, Konzumno društvo predilnice: 5 steklenic malinovega soka in 200 pomaranč, g. dr. Gottfried Odendall 20 K, g. Lebing 5 škatelji cigaret, ga. Neža Tičar 1 potico, jajca, fižol, ješpren, ga. Marija Berdajs 6 K, ga. Marija Tičar 1 potico, od zunaj: prebl. ga. Rozalija baronica Codelli Taufferer: Višnja gora, 2 potici in 8 škatelji cigaret, Katoliško izobraževalno društvo, Višnja gora, 12 vreč krompirja, 2 vreči fižola, 428 jajc, 30 klobas, ješprena, pšena, cigare in cigarete ter frankaturo do Litije, v. g. L. Leskovic, Višnja gora, 12 potic in 1 mlečen kruh, gđ. Ivana Dolinar, učiteljica, 100 komadov jajc; gosp. Fran Knaflič, tovarnar, Smartno pri Litiji, 20 K za cigarete; gosp. Leopold in Marija Hostnik

Smartno pri Litiji, 2 potici; gosp. N. Lavrič, Levšak pri Jablanici, 105 komadov jajc; gosp. I. Žitnik, Vintarjovec pri Smartnem, 97 komadov jajc; I. Zaman, Laze, 77 kom. jajc, 2 litra mleka; gosp. Marija Pograj, Laze, 1 kokoš in 13 jajc; gđ. Rozalija Kovič, Poljsnik, 36 komadov jajc; ga. Poljan, Wagensperg, 2 K; gosp. Marija Intihar, Stanga, 1 kokoš. — Vsem darovalcem in dobrotnikom, ki so nam bodisi z najmanjšim darom, bodisi s požrtvovalnim vspehom pripomogli do tega lepega uspeha, bodi izrečena naša najiskrenejša zahvala. Prosimo pa, naj nam dobrotniki ohranijo svojo podporo in naklonjenost tudi v prihodnjih hudih časih, da moremo vestno in točno izpolniti prevzeto našo samaritansko dolžnost. — Odbor podružnice »Rdečega križa« za litijski okraj.

— Hudobna poškodba. V zadnjem času so neznani storilci poškodovali telegrafične droge in izolatorje na drogah na progi Kalce - Hotedersica. V nedeljo je opazil neki posestnik dva mladeniča, ki sta drogove obmetavala s kamenjem, očitno z namenom, razbiti izolatorje. Posestnik je storilce prepoznal, a jih spoznal in naznanil.

— Dobava krompirja pri štajerski namestniji. C. kr. namestnija v Gradcu razglašja, da je nakupila večjo množino krompirja, katerega oddaja po ugodni ceni interesmentom. Posebno opozarja občine, tovarnarje, obrtnike in konzumna društva, da naj ta krompir čim prej naročijo, da preskrbe občane, oziroma svoje nastavlence ali člane pravočasno z živim. Prihrani se na ta način tudi nekaj moka. Kasneje bo krompir potom namestnije težko več dobiti. Naročila se naj pošiljajo kmetijskemu inspektoratu c. kr. namestnije v Gradcu; isti urad daje tudi pojasnila glede cene in pa drugih dobavnih pogojev.

— Vojaši zaslužni križec 3. razreda z vojno dekoracijo je dobil padli rez. poročnik 47. pešpolka Edvard Dolinšek.

— Sovražnik nemškega šulferajna. Pod tem naslovom so priobčili graški listi neko poročilo iz Celja, ki pripoveduje, da je sin uglednega slovenskega veleposelnika v Hrastrniku L. R. požagal pred tamkajšnjo nemško šolo takozv. jubilejni hrast. Dopis pripoveduje, da se je od prizadete strani skušalo celo stvar poravnati s povrnitvijo škode in posebnim darom 100 K za nemški šulferajn. Hrastrniški Nemci pa da so to poravnavo odklonili ter zahtevajo, da se krivca eksemplarično kaznuje. Sedanjí čas ni primeren za narodno politične polemike. Vendar pa nam mora biti dovoljeno navesti nekatere činjenice, ki nam kažejo celo hrastrniško afero v popolnoma drugi luči. L. R. je nemški jubilejni hrast reš požagal, toda na Hrastrniku je splošno znano, da ne iz zlobnega namena. Gre marveč za čim uničevalne razburjenosti bolnega človeka, ki se je odtegnil pazljivosti svojih domačih. Proglasiti dejanje duševno abnormalnega človeka za nekaj zločin je pa naravnost brezsrčno. Seveda tudi ni res, da bi bil kdo ponujal kako »poravnavo«, res je marveč, da se je tozadevni predlog, ki je bil stavljen v poniževalni obliki, odklonil, ker vendar nihče ne more biti odgovoren za to, kar je storil bolni nesrečnej. — L. R. so medtem na izrecni nasvet hrastrniškega zdravnika — Nemca prepeljali na graško psihijatrično kliniko, kjer se je že enkrat nahajal. —

Živinski sejm v Gradcu je bil v četrtek prav slabo obiskan; bilo je prignanih 530 glav, med njimi 329 krav. Kupcev je bilo mnogo in so šle cene kar skokoma kvšku. Za volo, se je plačevalo stot žive teže do 220 kron.

— Drobne novice s Štajerskega. Prvo spomladansko nevihto smo imeli v četrtek popoldne. Blisku in gromu je sledil obilen dež, ponekod pomešan s točo. — Zgoraj je na velikonočno nedeljo gospodarsko poslopje graščine Betnava pri Mariboru. Betnava je last mariborske škofije. — Naslov ravnateljja je dobil nadučitelj in znani mladinski pisatelj g. A. Kosi v Središču. — Ponesrečil je v Leskovcu v Halozah veleposelnik Blaž Vindiš. Peljal je krmo z vinograda in prišel pri tem pod konje. Pokojni je bil več let načelnik krajnega šolskega sveta v Leskovcu. Za njegovega načelnštva se je postavila tam lepa šestrazredna šola. — Od Sv. Boljenke pri Središču. V Jastrebičih je neki Andraž Lichtenwallner ustrelil zavratno viničarja Jožefa Pintariča, ranil težko njegovo hčer in lahko tudi njegovo ženo. Morilca, so zaprli.

— Vojna poroka. V Spitalu ob Dravi na Korškem se je v ondotni bolnici poročil ranjenec Anton Susič s Karolino Mučičevo. Ženin in nevesta sta iz Gorice.

— V tretjič v vojnem vjetništvu se nahaja, kakor poroča »Kärntner Tagblatt«, neki Rus, ki je sedaj interniran na Zgornjem Korškem. Doma je izpred Varšave in govori gladko nemški. Mož pripoveduje, da je imel še v vsaki vojni, ki se je udeležil srečo, da je prišel neranjen v vojno vjetništvo. Za časa bokserske vstaje na Kitajskem je prišel v kitajsko vjetništvo, za časa rusko-japonske vojne je bil vjetnik na Japonskem, sedaj pa je vojni vjetnik pri nas v Avstriji.

— V Trbižu so S. t. m. aretirali nekoga neznanca, ki se je opetovano skušal približati vjetim Rusom, ki so tamkaj zaposleni pri cestnih delih, ter jih spraševati o stvarih, ki so vzbudile sum pri stražnikih. Mož pravi, kakor poroča »Kärntner Tagblatt«, da stanuje v Trbižu in da je črnovojniški delavec, a nima nobenih izkaznic.

— V Zagrebu je v sredo umrl stolni kanonik dr. Feliks Suk. Pokojnik je bil rojen leta 1845. v Petelinku, v župniji Blagovica na Kranjskem. Oče njegov je bil Čeh iz Slavetina, mati, Helena Pavlič, pa Slovenka iz St. Ožbolta na Kranjskem. Njegov oče je bil inženir in je služboval na Kranjskem od leta 1834. do 1851., pozneje pa v Sisku. Feliks Suk je absolvirval šest gimnazijskih razredov v Ljubljani, zadnja dva pa v Zagrebu. Za duhovnika je bil posvečen l. 1868. Leta 1870. je promoviral v Inomostu za doktorja bogoslovja. Pokojnik je predaval moraliko na bogoslovni fakulteti hrvatskega vseučilišča od leta 1874. do 1891. Svoje premoženje je zapustil raznim dobrotvornim, verskim in kulturnim ustanovam. Blag mu spomin!

— V Jastrebarskem je 6. t. m. po težki bolezni umrl tamkajšnji odvetnik dr. Gustav pl. Gaj. Dosegel je starost 53 let. Dr. Gaj je bil na našem jugu znan kot pristaš spiritističnih idej. Skupno z dr. Hinkovcem je ustanovil spiritistično glasilo »Novo Sunce«, ki ga je dr. Gaj prav spretno urejeval. Pokojnik je bil navdušen Hrvat in velik prijatelj Slovencev. Bil je med ustanovitelji hrvatske napredne stranke, ki se je tekoma let pretvorila v hrvatsko neodvisno stranko. Blag mu spomin!

— Priporočljiv hlapec. Neki Primož Gregorič je stopil 1. aprila pri nekem skladišču piva v Spodnji Šiški v službo. Na Velikonočni ponedeljek ga je poslal gospodar v mesto, da odda pivo strankam. Gregorič je pri strankah pobral tudi denar, pripeljal voz in konja nazaj, nato pa izginil. Predvčerajšnjim so ga aretirali na Miklošičevi cesti. Kasirani denar je po večini že zapravil.

— Tatvine. Na Marije Terezije cesti stanujočemu hlapcu Franu Fendu je ukradel nekdo med spanjem iz njegove suknje denarnico z 244 K denarja. Osumljen je bil neki 50letnik, že večkrat kaznovani hlapec, ki so ga oddali deželnemu sodišču. — Na Velikonočni ponedeljek je ukradel dosedaj še neznan tat iz veže neke gostilne v Florijanski ulici kolo

žerol
letel
»Za-
c
c
c
rad.
vle
eg
pr
oc
ll

znamke »Monopol«. O storilcu še nimajo sledu.

Oklopni hrani detektivska drama v 3 delih iz serije Stuart Webbs predvaja se od danes naprej v kinematografu »Ideal«. Dejanje je jako napeto in zanimivo. Poleg tega je na sporedu še krasna burka »Oton postrežček« z Otto Reuteriem v glavni vlogi.

Ura - zapestnica na usnju zgubljena je bila včeraj okoli pol 6. ure zvečer od Tivolskega gradu do trgovine Magdič. Pošteni najditelj izvoli jo oddati v upravnistvo »Slovenskega Naroda«.

Rnjževnost.

— Andrej Rapè: Mladini Izdalo m založilo društvo za zgradbo učiteljskega konvikta v Ljubljani. Četrtilni zvezek, ki je okrašen s 14 slikami, prinaša dvanajst povesti, peti zvezek, opremljen s dvema slikama pa prinaša deset povesti. Cena vsakega zvezka 1 K, s poštnino 16 vin. več.

Razne stvari.

* Dva ruska vjetnika, ki sta utekla iz vjetniškega taborišča v Knittelfeldu, so prišli v Admontu. Pišeta se Dimitrij Ditminov in Longin Babeno. Doma sta iz Besarabije.

* Carjev pobočnik padel. Iz Stokholma poročajo: Carjev pobočnik generalmajor ritojster Sergij pl. Struve je padel na bojišču v ruski Poljski.

* Protialkoholna akcija v Južni Afriki. Iz Kapstadta poročajo, da se je tamkaj pričela akcija, ki ima namen po celi Južni Afriki delati propagando za popolno ustavev prodaje alkoholnih pijač med vojno.

* Promet petrogradske cestne železnice ustavljen. Iz Petrograda poročajo: Dne 16. aprila ustavijo v Petrogradu na povleje mestnega vojaškega načelnika cestne železnice svoj promet, in sicer radi tega, ker primanjkuje premoga.

* Židovski list v Pragi. V Pragi je začel izhajati poseben list za poljske židovske begunce, ki je pisan v židovskem žargonu, t. j. posebni jezikovni mešanici sestoji iz nemških, hebrejskih in poljskih besed. List se imenuje »Prager Jiddische Zeitung«.

* Eksplozija v tovarni za municijo. Iz Londona poročajo: V nekem stranskem oddelku Noblove tovarne za eksplozivne tvarine v Ardeeru se je dogodila eksplozija, ki je usmrtila tri delavce. Poslopje je bilo popolnoma razdejano. Tudi drugi deli tovarne so bili močno poškodovani.

* Kako dolgo bo trajala vojna? Iz Luksemburga poročajo »Berliner Zeitung am Mittag«: Kakor poroča »Daily Telegraph«, je govoril herceg portlandski v prid vojnemu pomožnemu fondu. V svojem govoru je izrazil mnenje, da po njegovem mnenju angleški časopisi na višji ukaz razširjajo le ugodne novice iz vojne. Mnenja je, da vojna ne bo pred enim letom končana.

* Sarah Bernhardt hoče zopet nastopiti. »Temps« poroča iz New Yorka, da je poslala Sarah Bernhardt svojemu amerišskemu zastopniku iz Andernosa obvestilo, ki ga pooblašča za vodstvom turnee, ki jo namerava sloviti igralka nastopiti v jeseni v Ameriki. Igralka, ki je ne ovira dejstvo, da so ji morali odrezati nogo in da je že precej stara, hoče v septembru pričeti turnejo z nastopom v New Yorku.

* Velik vihar ob obalah Atlantskega morja. »Daily Telegraph« poroča iz New Yorka: Od sobote divja na obalah Atlantskega morja velik vihar. Okrog šestdeset raznih ladij pogrešajo in so se najbrže potopile. Med njimi je tudi holandski parnik »Prius Mauritz«. Tudi veliki parnik »Eduard Luckenbach« iz New Yorka se je pri Virginjskem kapu potopil s 16 možni posadke. Trije parniki so na različnih krajih obali nasledili na pečine.

* Zeppelin nad Parizom. Iz Haaga poročajo, da skrbje v Parizu za čim večje zatemnjevanje mesta. Poskusi so namreč pokazali, da Zeppelin lahko vidi mesto z višine 6000 čevljev na razdaljo 80 kilometrov. V sled tega je odrejeno, da bo do 10. ure zvečer razsvetljevalo Pariz 16.000 svetilk, po tej uri pa samo 5500. Če bodo signalizirani Zeppelinovi baloni, se bo razsvetljava še skrbila. V normalnih časih razsvetljuje Pariz 55.000 svetilk.

* Nemčija je uplenila 5510 topov. Iz Berolina poročajo: Po dosedanjih poročilih se je dognalo, da so Nemci do začetka marca na vzhodnem in

zapadnem bojišču uplenili 5510 topov. Od teh je belgijskih okrog 3300, francoskih 1300, ruskih 850 in angleških 60. Več sto teh topov so predelale tvrdke Krupp in druge tvornice za naše namene in so nam že služili z ogromno množino municije, ki smo jo tudi uplenili. za obstreljevanje sovržnika.

* Največji podmorski čoln. »Central News« poroča iz Washingtona: Državni tajnik angleškega mornariškega urada, Daniels, je podpisal pogodbo z družbo »Electric Road Company«, ki bo dobavila nov podmorski čoln, ki bo največji svoje vrste, 200 čevljev dolg, 18 čevljev širok in bo imel 1000 ton. Čoln bodo gonili Dieslovski motorji. Imel bo na površju morja hitrost 25 vozlov. Glede armiranja se varuje tajnost. Podmorski čoln bo imel posebno veliko število cevi za lansiranje torped.

* Rojstni dan belgijskega kralja. Belgijski begunci, ki se nahajajo na Angleškem in na Francoskem, pripravljajo z dan 18. t. m., rojstni dan belgijskega kralja, veliko manifestacijo vdanosti. Poslala se bo kralju tudi vdanostna izjava, ki jo je podpisalo tudi 3000 socijalno - demokratskih funkcionarjev. Doslej so bili belgijski socijalni demokratje vsi republikanci. Belgijski prestolonaslednik je šele 14 let star, a je vstopil kot prostak v 12. pešpolk in je te dni s puško in tečajnikom stopajoč med drugimi vojaki, defiliraj pred kraljem, kraljico in ministri, ter pojde s polkom vred na fronto.

* Houinice — havbice. Moderni top, ki ga označuje nemška beseda »Haubitze« se imenuje pravzaprav »houfnica« in je torej Slovan po imenu. Pa tudi po pokolenju. Njegov praded je služil Husite, in je izvrševal nalogo ogromne prače za kamene; tudi francoska beseda »obuse«, ki znači velik top in pa granato pohaja od husitske houfnice. Nemški »Säbel« je poštena slovanska (poljska) sablja. Tornistru pravijo naši vojaki ponekod »tanistra« poleg »kanistre«. Beseda pohaja iz grškega, odkoder so si jo izposodili Slovani. Iz slovanskih jezikov je prešla v nemščino.

* »Zeppelin« kot rešilci življenja. Pri nekem obisku »Zeppelinov« nad Parizom si je hotel zdravnik dr. Socquet s svojim sinom ogledati Pariz v temi. Pri neki tobakarni si je hotel kupiti zdravnik par smot in je zato potkal na zaklenjena vrata. Nihče mu ni odgovoril, vendar pa je zasljal zdravnik iz notranjosti stokanje. S silo je nato udrl zdravnik v tobakarno ter našel tamkaj obe posestnici in psa v nezvesti. Obe posestnici bi se bili skoraj zadušili, ker ste iz nepredvidnosti pustili odprto plinovno cev. Zdravniku se je posrečilo rešiti ženskama življenja. Tako so pravzaprav bili »Zeppelin« rešilci življenja.

* Brezdelnost v Franciji in Nemčiji. »Deutsche Metallarbeiterzeitung« prinaša dva jako zanimiva članka E. Milhauda iz lista »Humanité«. Po raziskavanjih tega moža je znašala brezdelnost v Franciji meseca januarja okrog 20%. Tej visoki številki nasproti stavi Milhaud statistiko nemških obratov z dne 27. februarja, ki izkazuje število brezdelnih z dne 30. januarja v Nemčiji s 66%, kar je velika razlika. Sicer se tolaži Milhaud z dejstvom, da je razlika pač nastala vsled tega, ker je Franciji možno uvažati razno blago, medtem, ko mora Nemčija, ki je odrezana od sveta, izdelovati vse doma.

* Padca svoje trdnjave ne prežijem. tako je poudarjal 82 let stari bivši artiljerijski stotnik Stefan Kondor v Saragešu na Ogrskem, ko so se raznesle prve govorice, da se Przemysl ne bo mogel več dolgo držati. Kondor je služil v Przemyslu takrat, ko so ga pričeli moderno utrjevati in Przemysl je bil od takrat »njegov« trdnjava. Usoda je starčka silno skrbela, tako da je mislil le še na »svojo« trdnjavo, za druge vojne dogodke pa se niti niti ni. Ko so mu 22. marca pri večerni družbi v gostilni povedali, kaj se je zgodilo, je starček pobledel, vstal in brez slovesa odšel. Drugo jutro so ga našli obehnegega. Svoje trdnjave ni hotel preživeti.

* »Prinz Eitel Friedrich«. Archibald Hurd se norčuje v »Daily Telegraphu« iz gostoljubnosti, ki so jo izkazale Zedinjene države parniku »Prinz Eitel Friedrich«. Namesto da bi bili postavili ladijo, ker je potopila parnik »Rye«, pod arest, so slavili kapitana kot junaka. »Prinz Eitel Friedrich« je mirno nalagal zaloge, živela in premog in tudi ni pozabil

naloziti več tisoč steklenic. Ladija je popravila stroje in očistila svoje površje ter tako pridobila na hitrosti. Medtem so morale angleške križarke, ki so čakale na ladijo, križariti v viharju na odprtem morju. Hurd spominja na slučaj vojne ladje »Alabama«, ki je ušla vsled zanikrosti angleške vlade, ki je morala potem plačati vlad Zedinjenih držav 3 milijone funtov odškodnine. Hurd vpraša, kaj bi rekla ameriška vlada, če bi angleška vlada v slučaju vojne med Zedinjenimi državami in Nemčijo, postopala podobno, ker je dala »Prinz Eitel Friedrichu« zavetje ter šla preko striktnih določil mednarodnega prava.

* Bomba na redakcijskem vrtu. Kakor se je že uradno poročalo, je pred kratkim priplul nad mesto Mülheim neki francoski letalec ter metal bombe na mesto, ki pa niso napravile posebne škode. Ena izmed bomb je padla tudi v redakcijski vrt lista »Oberreimischer Anzeiger«. O tem dogodku poroča ta list: »V vrtu je bilo vse razdejano. Bomba se je zakopala ravno v pot pri vrtni hišici. Nje vsebina je razdejala vso okolico. Mizo, stole, vse je razmetalo in razbilo. Leseno steno vrtno hišice so deli bombe podrli, istotako tudi ograjo, ki je redakcijski vrt ločila od sosednjega. Tudi razne okraske v vrtu so deli bomb uničili, tako tudi več palm. pod smrečjem smo našli mrtvo mačko, ki je najbrže ravno za časa eksplozije lovila tamkaj ptice. Kosci bombe so se po centimeter globoko zarili v debela drevesa. Med vsemi temi razrušenimi stvarmi pa je ležalo nepoškodovano jubo, ki ga je vsled strahu najbrže izgubila kaka kura. K sreči začasa eksplozije ni bilo nikogar na vrtu, ker bi bil sigurno ranjen. V sosednji hiši so popokale skoraj vse šipe. Žalibog pa je prihodnja bomba, ki jo je vrget letalec, ranila šest oseb, a k sreči ne težko.«

* Sanje gospoda Yvesa Guyota. »Vossische Zeitung« pripoveduje naslednjo historijo: Bivši francoski minister Yves Guyot je imel dne 25. marca v Londonu predavanje o pogojih, pod katerimi bi morala sklepati tripleentna mir. Gospod Yves Guyot je fantast, ki se prav nič ne ozira na dejanski vojni položaj. Zato se mu je posrečilo precizirati res prav zanesljive in za tripleentno koristne predloge. Yves Guyot meni, da se je treba učiti od onih diplomatov, ki so l. 1815. odklanjali vsaka pogajanja, dokler se jim ne izroči Napoleon. Tokrat se zavezniki ne smejo pogajati s Hohenzollerni. To je gospoda Yves Guyota prvi pogoj. Potem je potrebno, da odstopi Prusija svoje renske in westfalske province, iz katerih je treba ustanoviti posebno državo. Nadalje mora Prusija »vrniti« vse, kar je dobila l. 1815. Razveljaviti bo treba aneksijo Slezvik-Holštejnske. Francija mora dobiti Alzacijo in Lotaringijo ter vse, kar je 1815. izročila Prusiji. Več pa Francija v Evropi ne bo dobila — meni Yves Guyot v svoji skromnosti. Belgija se ne sme povečati. Kielski prekop se mora nevtralizirati, poljsko kraljestvo na novo ustanoviti, Carigrad izročiti Rusiji. Nemške kolonije pa si bodo razdelile Anglija, Francija in Japonska. — Nevtralne države se ne smejo udeležiti mirovnihi pogajanj.

* Nemcem prijazni inozemski listi. Nemški listi priobčujejo seznam Nemcem prijaznih inozemskih listov, poudarjajoč, da je njih število večje kakor se splošno misli. Predvsem je navesti celo vrsto nemško pisanih švicarskih listov, med katerimi se nahajajo zelo razširjeni časopisi »Bund«, »Neue Zürcher Nachrichten«, »Zürcher Post«, bazilejska »Nationalzeitung« ter tudi ugledna »Neue Zürcher Zeitung«. Veliko italijansko časopisje je Nemčiji sovražno, cela vrsta manjših listov pa simpatizira s centralnimi državama, tako rimski »Popolo Romano«, papeški »Osservatore Romano«, rimska »Vita« in »Concordia«, fiorentinska »Nazione«, milanska »La Sera« in »Perseveranza« ter tudi finančni list »Il Sole« in končno neapoljski »Mattino«. Na čelu germanofobov pa korakata milanska »Corriere della Sera« in »Secolo«. — Nemcem prijazni so tudi nekateri veliki španski listi, kakor »ABC«, »Tribuna« in »El Debate«. Na Balkanu pišejo za centralni državi prijazno pred vsem bolgarski listi »Kambana«, »Dnevnik«, »Narodni Prava«, v francoskem jeziku izhajajoči »Echo de Bulgarie« i. dr. Rusofilsko strujo reprezentira pred vsem Češovov »Mir«. Na Rumunskem zastopa baš ustanovljena »Moldavia« nemške in avstrijske interese, med tem ko se nahaja skoraj

vse ostalo časopisje pred vsem pa »Adeverul« očitno v službi tripleentente. Holandsko, švedsko in norveško časopisje piše precej objektivno, akoravno nagibajo mnogi ugledni listi »iz simpatije do Belgije« bolj na stran trojnega sporazuma. Prekomorske nevtralne države se nahajajo večinoma pod vplivom Reuterjeve in Havasove pisarne. Vendar pa izhajajo v Severni Ameriki nekateri listi, ki so Nemčiji in Avstriji pravični. Tako pred vsem oba velika nemška lista »New Yorker Staatszeitung« in pa »New Yorker Herald«, katerega ni zamenjati z ljutim protinemškim »New York Heraldem«, ki prireja v Parizu posebno evropsko izdajo. Od angleško pisanih ameriških listov so objektivni »Milwaukee Free Press«, »Fatherland« in filadelfijski »Public Ledger«. Takozv. »veliki listi« pa trobijo seveda v angleški rog.

* Prvi poskusi s podmorskimi čolni. Kakvega pomena so v sedanjih vojni podmorski čolni, ve pač vsakdo. Zlasti o delu nemških podmorskih čolnov se dandanes v časopisih mnogo čita. Predno pa je prišlo do tako visokega razvoja te nove plovbe, je bilo treba mnogo časa, dela in iznajdljivosti. Leta 1849. je bavarski artiljerist Bauer v bitki pri Düppelnu sklenil zgraditi nekaj podmorski čoln. Po mnogih težkočah je res zgradil nekaj podmorski čoln in l. februarja leta 1851. je poskusil Bauer še z dvema mornarjema svoj izum. Vožnja se je končala z dramatično katastrofo. Čoln se je bil potopil na 10 m globine, tu pa je velik vodni pritisk stisnil zadnji del čolna, vsled česar se je ta hitro obrnil proti globini. Vsled hitrega obrata so vsi v sprednjem delu ležeči železni deli pričeli padati proti zadnjemu delu, tako, da so se mornarji morali trdno prijeti sten. Da jih železni deli niso zadeli in potegnili za seboj v globino. Vodni pritisk je z močnim pokom stisnil stene čolna in skoro navpično se je podmorski čoln potopil v globino 16 m. Pri nastalih luknjah je pričela s silo v čoln drveti voda. Oba mornarja sta pričela s sesalkami izsesavati vodo, a ta je kljub temu v čolno hitro naraščala. Ko je izumitelj uvidel brezplodnost tega dela, je zaukazal, da morata z izsesavanjem prekiniti. Tu je izumitelja napadel eden izmed mornarjev z nožem, ko so bili e vsi trije do prsi v vodi. Izumitelj se je branil s samokresom ter končno res preprečil oba mornarja, da je nemogoče »si z izsesavanjem rešiti življenje, ker bi potem vodni pritisk popolnoma stisnil čoln. Res se je prodiranje vode nekoliko ustavilo in vsi trije so 16 m pod vodo čakali rešitve. Na površju morja so med tem rešilni čolni zastoj skušali rešiti podmorski čoln. Ko so rešilni čolni po returnem brezplodnem delu uvideli, da je rešitev nemogoča, je ravno pričel nekdo govoriti v rešilnem čolnu nagrobno smelemu izumitelju in njegovima tovarišema, ko so se naenkrat pokazali vsi trije na površju nepoškodovani in začuden. V zadnjem trenutku se je namreč enemu izmed mornarjev posrečilo odpreti na zgornjem delu se nahajajoča vrata, močno stisnjeni zrak pa je vse tri potegnili za seboj na površje vode.

Brzjavna poročila.

Angleške ladijske izgube v prvem tednu aprila.

London, 8. aprila. (Kor. urad.) (Reiterjevo poročilo.) Poročilo angleške admiraltete javlja: V tednu, ki je minul 7. aprila, so nemški podmorski čolni potopili pet angleških trgovskih ladij s 7904 tonami. Pri tem pa ni vstetih pet majhnih ladij s skupno 914 tonami. V istem tednu je dospelo ali odplulo kljub velikonočnim praznikom na Angleško 1234 parnikov.

Uši prenašajo pegasti legar!

Ne obotavljajmo se torej poslati našim vojakom vojno-poštni vzorec »Zacherlina«, s čigar radikalnoučinkovitostjo ni primerjati nobenega drugega sredstva. Dobiva se povsod. Poštne prosto odpošlje naravnost na bojišče proti vpošiljatvi K 2 — naprej firma J. Zacherl, Dunai 117. 842

Darila.

Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju so v času od 4. marca do 1. aprila 1915. darovali: 100 K: Hranilno in posojilno društvo v Ptuj; 50 K: Dr. Anton Podpečnik, zobozdravnik na Dunaju; 45 K: Narodnjaki v počaščenje spomina Dušana Sajovica (nabral Jos. Trošt iz Knežaka) po »Slov. Narod«; po 20 K: Dr. Anton Primožič, dvorni svetnik v Zadru in dr. Miroslav Ploj, senatni predsednik na upr. sod. na Dunaju; 12 K: Dr. Janko Polec, svet. tajn. na vrh. sod. na Dunaju; po 10 K: Ivan Munda, vladni svetnik v Ljubljani, Posojilnica v Framu, Jakob Volk, zas. uradnik na Dunaju, Franc Kušar, nadžupnik v Mengšu, Anica Gogola v Ljubljani, dr. M. Murko, vseuč. prof. v Gradcu, dr. Ivan Jenko, primarij v Ljubljani, Josip Žužek, nadinženir v p. v Ljubljani, dr. Ivo Šubelj, sekc. svetnik na Dunaju; po 5 K: Maroslav Senekovič, vlad. konc. v Postojni, Pravoslav Rehek v Pazinu, dr. Alojzij Kokaš, odvetnik v Ljubljani, L. Mikusch, Janez Klemenčič, v. p. kotr. v p., dr. Kreft in inž. Ign. Šega, nadz. j. ž., vsi v Ljubljani; po 3 K: Ivan Toporiš, sod. svet. v Novem mestu, dr. J. Lenoč, odv. na Dunaju, Ivan Škerianec, župnik, Vreme na Kr. in dr. Franc Heric, knjižničar na vseuč. knjižnici v Pragi; po 2 K: Josip Hafner v Škofji Loki, Finžgar, župnik v Sori, Franc Mertelanc v Tolminu in Viljem Tomic, trgovec v Trebnjem. Vsega 392 K, za katere se društveni odbor vsem cenjenim darovalcem najtopleje zahvaljuje. Nadaljne darove sprejema društveni prvi blagajnik: Dr. Stanko Lapajne, odvetnik na Dunaju I. Bräunerstrasse 10.

Današnji list obsega 12 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar. Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Velika svota denarja

se zamore naključiti vsakomur, ki postane naš naročnik. — Brezplačna pošlila pošilja: 545 Srečkovno zastopstvo 1. Ljubljana

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 300-2		Srednji zračni tlak 736 mm			
april	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
9.	2. pop.	732.0	9.2	sl. vrvjz	oblačno
	9. zv.	734.2	5.0	sr. szah	
10.	7. zj.	732.6	4.2	sr. vzh.	

Srednja včerajšnja temperatura 6.4, norm. 8.5. Padavina v 24 urah mm 1.6.

Zahvala.

Podpisani rodbini izrekate najiskrenejšo zahvalo za udeležbo pogreba pokojnega

Martin Potočnika

nadučitelja v pokoju,

vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, posebno pa sosedom, slav. učitelstvu ter vojakom ranjenim in njih četovodju g. Sinkovcu in seštram »Rdečega križa« c. kr. tobačne tovarne.

Prav posebno zahvalo pa bodi izražena preblagorodni rodbini vitez Strahovi iz graščine Stara loka.

V LJUBLJANI, dne 10. aprila 1915.

922

Rodbini Potočnik in dr. Košenina.

Kdor dobro zasluži

čigar pridobitek bodi vedno na ena-

ki višini, mora paziti, da mu bolezen ne prekine pridobitnosti. Ker pa je vsakdo izpostavljen prepihu, mrazu, vlažnosti in drugim škodljivim vplivom, bi moral skrbeti človek vedno

imeti pri rokah Fellerjev blagodišeči rastlinski esenci fluid z zn. Elsafluid, da si takoj lahko pomagamo pri nevtralnicih obraznih bolečinah, glavobolu, zobobolu ali ušesnih boleči-

nah. Tudi pri revmatizmu in protinu lajša bolečine. To ni samo reklama, nego potrjujejo mnogi zdravniki. 12 steklenic tega nevtralnega vzdrževalca zdravja pošlje franko za 6 kron

lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elstrg štev. 238. (Hrvaško).

Ka — — — — —

Modni salon M. Sedej-Strnad

3314 priporoča cenjenim damam

: slamnike le najfinejše izvršbe. :
Žalni klobuki vedno na razpolago.
Ljubljana, Prešernova ulica. Palača Mestne hranilnice.

Kamen v mehurju!

Dr. Bergerja brošura proti poštnini za nazaj brez plačila. M. Wolfack, München, Paul Heystraßasse 5. 821

Popravila in preobleke
: točno in cenovno. :

Popravila in preobleke
: točno in cenovno. :

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domaćega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar
Ljubljana

Pred Skofijo 19 — Prešernova ulica 4.

Cvetlični salon Viktor Bajt

Selenburgova ul. 6, zraven glavne pošte.
Sopki, venci s trakovi in napisi se izdelujejo po najnižjih cenah. Delo okusno vezano. Velika zaloga krasnih suhih vencev.

Priporoča se z odličnim spoštovanjem
Viktor Bajt.

Naslov za brzojavi:
Viktor Bajt, cvetlični salon, Ljubljana.

Zavod za ortopedično telovadbo

v katerem se zdravi pod zdra niškim nadzorstvom 893
raznovrstno skriviljenje hrbtenice, izbočen hrbet, neenake rame, neenaka ledja itd.
je v Stritarjevi ulici št. 7, I. nadstr.
Pojasnila se dobivajo ob delavnikih od 4. do 5. ure popoldne istotam.

Zahtevajte cenik!

Zahtevajte cenik!

Največje priznanje in priljubljenost so si že pridobili
moji patentirani 93

spominski prstani

ker so resnično najtrajnejši vojni spomin ter najprimernejši za raznovrstna darila. — Na mnogobrojna vprašanja vljudno naznanjam, da so isti edinole pri meni dobiti ter blagovolite zahtevati brezplačni cenik.
5% za Rdeči križ.

LUD. ČERNE, juvelir in trgovec,
Ljubljana, Wolfova ulica 3.

Za spomladansko sezono

priporoča trdka

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica št. 9

svojo bogato zalogo

izgotovljenih oblek

za gospode in dečke

ter mične novosti 309

v konfekciji za dame in deklice.

Ceniki zastonjin franko

Priporočamo špeciálno

damsko in otroško konfekcijo

zelo solidne trdke

M. Kristofič-Bučar

Ljubljana, Stari trg šte. 9. — Lastna hiša.

Najnovije

KOSTUME

Najnovije

BLUZE i Plašče, jope i **KRILA**
Zalno — domače obleke
Perilo, čepice, modro
in modne predmete.

Otroške oblekice in obleke za mladenke.

Higienično perilo in druge potrebščine za nevarjenčke.

☛ Pošilja na izbiro tudi na deželo. ☛

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

„ Delniška glavica 8.000.000 kron. „

2530

Stritarjeva ulica šte. 2.

Rezervni fond okrog 1.000.000 kron.

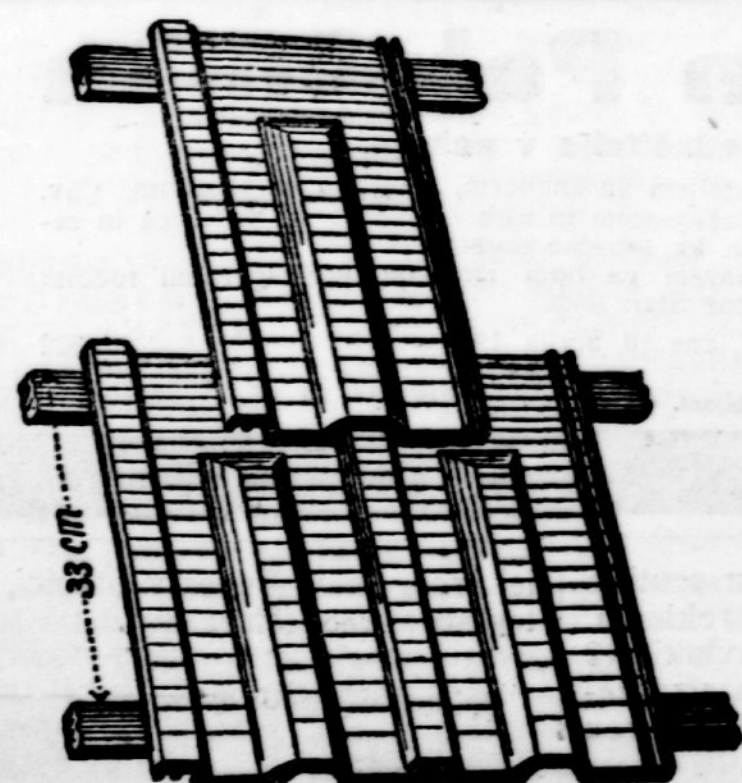
Poslovalnica I. c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun, ki niso
podvržene moratoriju ter jih obrest. od dne vloge po čistih
Vloge proti dvomesečni odpovedi se obrestujejo po 5%.

4 1 0
2 0

Kupuje in prodaja srečke, ivalute n vrednostne
papirje vseh vrst po dnevnem kurzu. ::

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

: tovarna zarezanih strešnikov :
ponudi vsako poljubno množino dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

:: s poševno obrezo in priveznim nastavkom. ::

Brez odprtih navzgor! Streha popolnoma varna pred nevihtami!
Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanosti.

Na željo pošljemo takoj vzorec in popis.
Spretni zasloniki se sprejmejo.

Pogled na Ogrsko.

(Konec.)

Mogočno madžarsko gibanje je v dobi pred l. 1848. vplivalo tudi na druge narode, na Hrvate, na Romune in na Srbi. Ti narodi so začeli med soboj rivalizirati in Metternich se je začel ravnanje po načelu »divide et impera« misleč, da tako vžene in omeji madžarsko narodno gibanje. Ljudevit Gaj bi ne bil nikdar mogel začeti svojega dela, da mu ni vlada tega dovolila in to delo kolikor toliko pospeševala, da bi bili Hrvati protitež proti madžarstvu. Tudi Srbi v Banatu so se začeli gibati in ravno tako Romuni. Nasprotja so naraščala in se ostrila.

Meseca februarja 1848. je nastala v Parizu revolucija in ta je prav na Avstrijo strahovito vplivala. Vse se je dvignilo proti Metternichovemu absolutizmu. Kar čez noč je zagorelo v Milanu in v Pešti, v Pragi in v Zagrebu, na Dunaju in v Lovu, da celo v kranjskih glavah se je nekaj posvetilo. Metternich je moral bežati in zapustil je državo v takem položaju, da je ta morala nastopiti pot koncesij. V Pešti so se mladi madžarski patrijotje polastili neke tiskarne in tamkaj natisnili svoje revindikacije, razvrščene na 12 členov. V prvi vrsti so zahtevali demokracijo in ustavo in za deželni zbor pravico zakonodajstva; to se pravi, hoteli so stanovski gravaminalni deželni zbor premeniti v moderen parlament. Pod pritiskom obupnih razmer, ki so takrat vladale v državi, je cesar koncediral Ogrski ustanovitve posebnega ministrstva, a s tem monarhija še ni bila razdeljena na dve samostojni državi. Sam Košut je dne 3. marca v deželnem zboru v Pozunu zastopal stališče, da se monarhija ne sme razdeliti na dve državi, marveč da mora ostati enotna.

Tudi drugi narodi so se oglasili za svoje pravice, Hrvate, Srbi, in Romuni. Ogrski dež. zbor je sklenil tem narodom naravnost sovražne zakone in to je odpor poostrišlo. Centralna vlada je to spretno izkoristila ter je stopila v zvezo z voditeljem Hrvatov Jelačićem in z voditeljem Srbov Stratiširovičem.

Nasprotje med Madžari in med cesarsko vlado se je poostrišlo in končno je prišlo do revolucije in so Madžari proglasili Ogrsko za neodvisno in samostojno. Proti Madžarom so šli ne samo cesarska armada, ampak tudi Hrvatje pod Jelačićem, Srbi pod Stratiširovičem in Romuni. Jelačić je v svoji proklamaciji izrečno obljubil obnovitev skupnosti države. Borili se bomo — je rečeno — proti onim, ki krše ustavo, ki hočejo svobodo le zase in hočejo državno oblast izrabiti le na korist madžarske manjšine.

Ne bomo popisovali zgodovine madžarske revolucije. Rusija je prikočila Avstriji na pomoč in je premagala madžarsko revolucionarno armado, ki je morala pri Vilagosu kapitulirati. Rusija je zavojevano Ogrsko izročila avstrijskemu cesarju in zopet je Ogrska postala navadna kronovina. Ogrska ustava je bila proglašena za zapadlo in neveljavno. Sedmograška, Banat in Hrvatska so bile zopet tako samostojne kronovine, kakor Ogrska ali Češka. Madžari so ležali na tleh, bili so tako poraženi, da na kako narodno prebujenje in pomlajenje nikjer več niso verovali.

Ko se je monarhija izmotala iz svojih težav, je prišel na krmilo Bach, ki je zopet uvedel absolutizem. Država je bila centralizirana in pomenčenje se je vršilo sistematično in brezobzirno. Bach je imel za pomenčenje mogočno orožje — birokracijo. Z njo je izpodbil Madžarom njihovo največjo oporo, odpravil je namreč komitatska zastopstva, v katerih je odločevalo madžarsko malo plemstvo in s tem je prešla vsa moč v roke nemške birokracije. Ta je preplavila vso deželo in zavzela vsa mesta. Madžarski nacionalizem je bil strt.

Ministra Thuna patenti proti protestantom so zopet okrepili madžarski nacionalizem in začel se je zopet gibati. Protestantski duhovniki so bili nositelji madžarske narodne in državne misli.

Prišlo je l. 1859. in z njim vojna na Italijanskem. Pri Magenti in pri Solferinu je bila odločena usoda avstrijskega gospodstva na Italijanskem. Avstrija se je umaknila iz Italije in vse razmere so bile, da se je morala država hočeš nočeš odločiti za preuredbo cele države. Zopet je bila Avstrija v situaciji, da bi bila lahko postala domovina enakopravnih svobodnih narodov z vsem narodom skupno dinastijo, toda nad to mislijo so zmagale druge aspiracije. Avstrija je hotela ohraniti svoje prvenstvo nad nemškimi državami, smatrala je to za svoj največji interes in se je za to brigala toliko bolj,

ker ji je Prusija delala največje ovire. Ozirni na zunanjo politiko so bili odločeni, da je Schmerling dobil naročilo, ustvariti tako ustavo, da bo Avstrija vsaj navidezno in vsaj na zunanjo izgledala kot nemška država. Schmerling je to nalogo izpolnil s februarskim patentom iz leta 1861. Po Schmerlingovi ustavi je Ogrska imela samo svoj deželni zbor, kakor Kranjska ali Stajerska, Hrvatska; Sedmograška, Banat in vojaška granica so bile od Budimpešte popolnoma neodvisne dežele.

Toda, kakor smo že rekli, so ministri Thuna proti protestantom naperjeni patenti kmalu po strašni katastrofi pri Vilagosu poživilo madžarski narod. Vnelo se je živahno narodno gibanje, strmeče v prvi vrsti na to, da se obnovi stara organizacija po komitatih. Ta organizacija je končno res bila poklicana v novo življenje. Minister Belcredi je odpoklical nemško birokracijo z Ogrskega, obnovil komitate in dal s tem madžarskemu plemstvu zopet veliko moč ter priliko, prebuditi narod madžarski in druge ogrske narodnosti spraviti pod madžarsko gospodstvo. Madžari so znali te pozicije sijajno izkoristiti. Njih moč je kolosalno narasla in z njo njih vpliv na celo monarhijo, kakor se je pokazalo po nesrečni vojni l. 1866.

Ministrstvo Belcredi je odstopilo in vajeji naše države je dobil v roke iz Saksonskega poklicani Beust. Ta je potem sklenil z Madžari znano pogodbo, vsled katere je postala Ogrska iz navadne province samostojna država in so ji bile priklopljene tudi Hrvatska, Banat in Sedmograška.

Z pogodbo je bilo ustanovljeno nekaj čisto novega, česar prej ni bilo nikoli. Naša državna polovica je postala zase suverena, druga polovica pa zase. Krona je potrdila pogodbo pač samo zato, ker je zagotavljala enotno zunanjo politiko. Kraljevina Ogrska, kakršna je danes, ni torej ne tisoč let stara ne tisoč let parlamentarna država, ampak čisto nova ustanovitev, stara šele 49 let.

Novejša zgodovina razmerja med obema polovicama monarhije je pač toliko znana, da iz nje ni treba navajati posamičnosti. Le toliko bodi omenjeno, da se Madžari tudi z velikanskim pridobitvijo, ki jim jo je dala nagodba, niso nikoli zadovoljili nego vedno stremili za tem, da bi dobili še večjo neodvisnost. Ravno najbolj madžarski volilni okraj pošilja v državni zbor večinoma poslance, katerim je končni cilj vseh prizadevanj, reducirati zvezo Ogrske z našo državno polovico na golo personalno unijo.

Svetovna vojna je seveda vsa vprašanja o razmerju med obema deloma monarhije potisnila v ozadje. Ta vprašanja niso aktuvalna in zato se z njimi ni treba baviti.

Eno pa je treba še poudariti: Madžari so doživeli tekom stoletij najstrašnejše poraze, pa so se po vsakem hitro poživil in si končno izvajali svojo posebno državo. Čehi, ki so številnejši od Madžarov, ki so veliko znamenitejši v gospodarskem in v kulturnem oziru, so bili le enkrat, na Beli gori, poraženi in niso mogli več obnoviti svoje države.

Vzroki vsemu temu so različni. Madžari so prestali turško gospodstvo, prestali germanizacijska prizadevanja cesarja Jožefa II., Metternichove, Bachove in Schmerlingove ere in prestali silni poraz v revoluciji l. 1849., ne vsled svojih posebnih plemenskih sil, kakor so na primer Romuni prestali vse viharje stoletij ter si ohranili svoj jezik in svojo individualnost. Madžari so dosegli svoje uspehe, ker so vedno rabili tisto orožje, ki je bilo času in razmeram primerno. Znamenit državnik je imenoval Madžare narod advokatov in huzarjev in je s tem pogodil resnico. Madžari ne poznajo take discipline, kakor kulturnejši narodi, njihova gospodarska moč še dolgo ni tako velika, kakor bi morala biti v primeru z velikostjo države, rodovitnostjo zemlje in številom prebivalstva; Madžari nimajo ne velikih pesnikov — edini veliki madžarski pesnik Petöfy je bil po rodu Slovan in mu je bilo ime Petrovič — ne velikih mislecev, ne velikih slikarjev ali kiparjev, toda Madžari so si v dolgih stoletjih pridobili politično vzgojo, kakršno ima le malokateri narod. Madžari poznajo vsa politična sredstva in ker imajo veliko plemstvo, jih lahko tudi vporabljajo. Vsak Madžar je politik, vsak Madžar ima do najvišje mere razvit nacionalen čut in ves narod ima tako neomejeno zaupanje sam v sebe, da ga tudi največja nesreča ne stare. In madžarska politika je bila vedno velikopotezna, prekanjena, silovita in nad vse smela.

Nad petdeset milijonov prebivalcev šteje danes naša monarhija, a v tej monarhiji, v kateri žive poleg drugih narodov tudi Nemci in Čehi,

si je devetmilijonski madžarski narod tekom dobrega polstoletja znal iz največje katastrofe pomagati do največje veljave med vsemi.

Vrtnice

605

grmičaste in ovijalke, cepljene, prosto vzgojene, za vrt in rožnico (lonec) priznani najboljše vrste in kakovosti v bogati izbiri po 40 vin. razpošiljam tudi letos. Zahtevajte katalog.

Ivan Kliment, Okrischko.

Najboljše

ogrske in kranjske salame

fino, sočno žunko (gnjat), kranjske klobase, prekajeno meso, slanišče s papriko, najboljši pristni emendolski sir ter sladko čajno surovo maslo priporoča trdka :

J. Buzzolini

delikatesna trgovina

Ljubljana, Lingarjeva ulica.

Vsakdanje pošiljate od najmanjše do največje množine po najnižji ceni. 130

Zapomni, ne zabi:

Bolni ali zdrav,

Le „FLORIAN“ rabi,

Želodni bo pravi!

Želodni liker

je pripravil tek in probavo marsikomu. Ki je zaman kupoval draga in neprijetna zdravila!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino od Rastinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Postavno varovano.

M. ROSNER & Co.

v Ljubljani

veležanljarna sad a in tovarna likerjev

priporoča

v svoji lastni žganjarni kuhane izdelke i. s.:

slivovko

brinjevec

hruševce

tropinovec

pristnost zajamčena.

Vermut-vino

najboljše kakovosti.

Ugodne cene!

Vzerci na razpolago.

Svilnate špicaste čepice

(Zigolwätzen)

v modnih barvah, gladke, tudi s pisanimi robovi pošiljam samo preprodajalcem proti povzetju ali dunaiskim referencam.

ALBERT MATZNER, Dunaj I, Kohlmesseergasse 8 B.

Službo

skladiščnika ali potnika

sprejme v tej stroki verziran mož, povsem zanesljiv, položi lahko tudi kavčijo. Ponudbe pod „kavčija/875“ na uprav. »Slov. Naroda« 875

voznikov piva

se sprejme takoj

v zastopstvu pivovaren

Reininghaus in Puntigam.

Predstaviti se je osebno na Marti-
navi cesti št. 22. 877Toplinica žlahtnih kovin in tvor-
nica zlatnine in srebrnineR. Hussich & Co., Trst,
čr. z. o. m. z.kupi po najnižjih dnevnih cenah
zlate, srebrne in platinske drobece.Prodaja zlato, fino srebro in čist
baker ter zlitine žlahtnih kovin za zla-
tarsko in zobotehnično porabo.

Kupovalna in prodajna pisarna:

Trst, Via Tintore št. 2.

Tvorica zlatnine:

Via Acquedotto št. 62. 802

Kupujem železo in stare kovine

kakor: kotlovinu, bronc, medenino, težko in lahko, svinco, kositer, železo, težko in lito.
ANTON CERNECA, Trst, ulica Olmo št. 4. Telefon št. 438.

Tapetniški vajenec

se sprejme takoj. 899

Kje, pove upr. »Slov. Naroda«.

Samostojna gospodična

sprejme enega gospoda na stane-
vanje, na željo tudi na hrano. Pogoji
ustrečno. 895

Ponudbe naj se pošiljajo na uprav.
»Slov. Nar.« pod »Priateljstvo 63/895«.

Grajsko oskrbnišvo barona
Zacco v St. Frjšanu pri Gorici
ima na prodaj še več sto hektar
izvrstne

briske rebule.

Kupim proti takojšnjemu plačilu

posestvo

z velikim gozdovjem.

Natančni popis lege, obsega, od-
dalje od kolodvora, podatki rentabili-
tete in cena naj se pošlje na naslov:

Peter Majdič, Celje.

856

Oblastveno konces. zasebna posredovalnica za
nakup in prodajo zemljišč in posestev

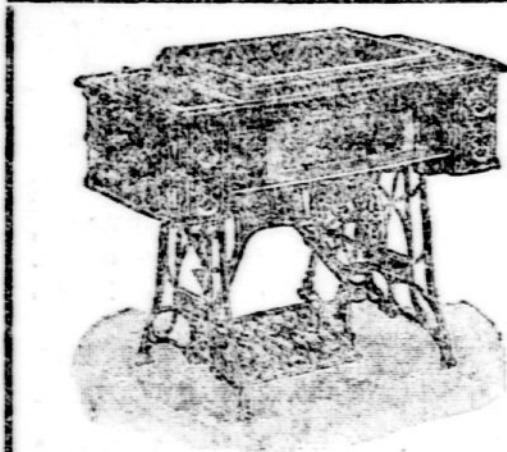
VALENTIN ACCETTO

zapriseženi sodni izvedenec

Ljubljana, Trnovski pristan 14.

Prodajalci ali kinci naj se obrnejo na zgoraj imeno-
vano posredovalnico. Vse vrste posestev, vile in zem-
ljišča na izbero. — Tajnost zajamčena. —

408

10 letna garancija!

Gritzner-jev šivalni stroj

najboljši sedanosti za rodbino in obrt.
Krasna oprema, lahek tek. Učenje
brezplačno v hiši.

Veze, šitka, krpa nogavice in perilo.

Edina tovarniška založba

JOS. PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7

blizu francišanskega mostu, levo za vodo.

Zahtevajte cenik. Pridem tudi na dom zaradi dogovora.

Ravnokar došla

velika izbora

umetniških in drugih vsakovrstnih

razglednic.

NARODNA KNJIGARNA

Prešernova ulica.

Priporoča: naprečno izbrano slavnikov za dame in dekhce

Modni salon

Stuchly-Maschke

Ljubljana

Židovska ulica št. 3 Dvorski trg 1.

Solidno b'ago.

Ispozovanje žalnih klobukov.

Priznana nizke cene.

kakor tudi bobavo zato go žalnih klobukov.

Popravila točno in vestno

Popravila točno in vestno

Dobro ohranjen pianino

se ceno proda. 923
Radeckega c. št. 2., levo, parter.

Politirana dvovratna omara,
k tej 1 nočna omarica, po-
stolja z vložkom, miza, 4 stoli,
razložljiva predsozna omara
in pralna miza
je po primerli ceni na prodaj.
Izve se v Razingerjevem
skladišču, 924

Jabolčnik

čisto in snažno pretočen, prav sladek, za-
jamčeno naraven, najboljša vrsta, prešan iz
dobrih sladkih jabol (mošanci) razpošilja
po povzetju liter po 21-22 vinarjev od
100 litrov naprej 927

Juri Jos. Stelzer, trgovina z moštom
Wetzelsdorfer pri Gradcu.

Izprašan

upravnik parnega stroja

in kurjač se sprejme takoj.

Stanovanje in kurjava prosta.

Parna žaga Gorica vas pri
Ribnici, Mat. Tschinkel. 920

Proda ali v najem se odda takoj
nova enonadstr. hiša

ki ima 3 prostorne sobe, kuhinjo, je-
dilno shrambo, verando, spodaj pro-
storno klet, dva večja prostora in dr-
varnico. Pogoji po dogovoru. Pripravna
je za vpklojenega gospoda ali obitelji
Natanč. podatki pri lastniku Jos. Lavrič,
št. Vid pri Zatični, Dolenjsko. 915

Proda se

enonadstropna nova hiša

na Gorenškem, na najbolj prometnem kraju
zraven kolodvor Jesenic, v kateri je že
mnogo let gostilna. Zraven nove hiše ob-
cesti je lep senčnat vrt in v stari hiši mnogo
prostora za stanovanje ali skladišče za ka-
kega trgovca. Hiša ima veliko prihodnost
na prostoru, ki ga ne bo mogoče nikdar
več dobiti in je zraven polno na novo zi-
danih hiš, kasarne, lekarna itd. 914

Pismena vprašanja na Franc Pek'ar,
pošta Jesenice št. 100, na Gorenškem.

Pozor kolesarji!

Orig. „PUCH“ turna kolesa in Racer mod. 1915 „TORPEDO“,
„RAPAX“ in druge preizkušene znamke od kron 90— naprej,
pnevmatike, prostotlačna pesta, zvonci, svetiljke, verige, pedali,
sedla, torbe itd., itd.,

po čudovito nizkih cenah.

Popravila, emajlir. in poniklanje najbolje izvršitve. Katalogi gratis in franko. Slov. dopisovanje.

A. Weisberg, tvorniška zaloga vozniških koles in živalnih strojev
Dunaj II., Untere Donaustrasse 23 III. Firma ustanovljena leta 1838.

Vse gospodinje navdušeno hvalijo
staro renomirano domovinsko znamko

Pekarekovega čaja

ki se dobiva le v originalnih zavitkih z varstveno
znamko „Kitajski deček“ (Chinesenbub) v vseh proda-
jalnah te stroke 421

Zastopnik za Kranjsko: GRUMMER & Co.,
Ljubljana, Sodna ulica št. 3.

Razglas.

VII. redni občni zbor

Kreditnega društva Mestne hranilnice ljubljanske

se vrši

dne 16. aprila 1915 ob 3. uri popoldne
v hranilnični posvetovalnici, Prešernova ulica št. 3.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o VI. rednem občnem zboru.
2. Odobrovanje poročila o društvenem delovanju v I. 1914.
3. Poročilo računsko-pregledovalne komisije o računskem zaključku za
često poslovno dobo.
4. Določitev števila odbornikov in njih namestnikov ter volitev teh
upravnih organov.
5. Volitev članov računsko-pregledovalne komisije in njih namestnika.
6. Raznotherosti.

Fran Keaver Starč,
predsednik.

Išče se

916

prodajalec

za usajarsko obrt.
Ponudbe na upravnishvo »Slovenskega
Naroda« pod „št. 152/918“.

Zlata verižica

na obroke!
60 gramov težka K 140—, mesečno K 4—, Prve vrste
srebrna ara s 3 srebrnimi po-
rovcji K 14—, Dobavlja se na
vse strani. Kdor bi rad ceno
1. kupil, naj piše takoli:
R. LECHNER, zaloga zlatnine
Břeclava (Lundenburg) 298.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštnem povzetju

IV. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron.

Volno

ovčjo, oprano in neoprano,
kupim vsako množino po naj-
višji ceni proti takojšnjemu
plačilu ter plačam vožnjo sam.
Veletrgovina R. Stermecki,
Celje št. 15, Stajersko.

Burke in *

porednosti

Sramežljive kratkočasnice.

Izdal

Tinček Hudoklin.

Cena 1 K, s pošto 1 K 10.

Narodna knjigarna
v Ljubljani.

A. KUNST

Ljubljana

Zidovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode
in otroke (je vedno na zbiru).

Vsakišna naročila se izvršujejo točno in
po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in
zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj
se blagovoli vzorce poslati. 40

Največja zaloga navadnih do najfiniših
otroških vozičkov
in navadne do najfinišje

žlme.

M. Pakič

v Ljubljani.

Ročnim naročnikom se
da v povzetju.

AVG. AGNOLA

v Ljubljani, Dunajska cesta 21.

Velika zaloga

steklomine, porcela-
na, svetilk, zrcal,
šip, kozarcev, vrčkov
i. t. d.

Gostilniška in kavarnar-
ska namizna posoda
po najnižjih cenah.

Ustanovljen 1848.

Parno barvarstvo

ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.

Apretura sukna.

JOS. REICH

Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.

Sprejemališče

Selenburgova ulica št. 3.

Postrežba točna. Solidne cene.

||***

Zdrave, rdečelične otroke

hočete imeti?

Potem jim dajte uživati izboljšano, aro-
matično ribje olje iz lekarn pri zlatem
orlu. Vsak otrok uživa z lahkoto to ribje
olje iz katerega je popolnoma odstranjen
zoperni duh in vonj. 1 steklenica K 1'80.

Zoper kašelj, zasilje-
nost in prehlajenje

je v tem času za otroke najboljša pre-
izkušnja in mnogostransko priporočen
trpotčev sok. — 1 steklenica 1 krono.

Zaloga vseh tu in inozemskih
specialitet ter preizkušenih do-
mačih zdravil.

Izborna toaletna sredstva „Ada“.

Vedno sveže gumiževje specialitete

Oddajajo se tudi zdravila za
člane vseh bolniških blagajn.

Razpošilja se 2krat na dan na vse strani.

Pharm. Mag.

Vinko Proházka

lekarna pri zlatem orlu
Ljubljana, Jurčičev trg št. 2.

Trgovina.

Že nad 24 let obstoječa špecijska
trgovina - Celju na glavnem prostoru
se takoj odda. Natančna poizvedba
daje Lofz Trellier, Celje, Ljubljana-
ska ulica 4. 947

ZELOČNA TINKTURA
lekarnarja PICCOLI
v Ljubljani
krepča telo, pospešuje dlasti in
prebavo ter odpravi bolečine.

1 steklenica 20 vin.

Dobro idoča
gostilna na Bledu

se da v našem samski osebi ali
osebam brez otrok, ki so dobro vajeni
gostilne — Proda se tudi skoro nova
napol pokrita kočija s poseb. sedežem.
Naslov pove upravnishvo »Slov.
Naroda« 896

Nadležne kocine

na obrazu ali na rokah
odstrani v 5 minutah

Dr. A. Rixa 905

odstranjevalec kocin.

Zaj. neškodljivo, gotov
uspeh. Pušica za 4 K
zadostuje. Razpošiljanje strogo diskretno.

Kes. dr. A. Rixa, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17 E.
Zaloga v Ljubljani: Lekarna „pri zlatem
telenu“, drogeriji A. Kanc in „Adria“.

Lepe prsi

Suhi

Käthe Menzel, Dunaj VI., Stumpelgasse 49 K, 2. Stock.

dobre deklice in žene vsake starosti, ako
rabiš moje najnovije mazilo za
prsi, rabi se samo na zunan, edino res-
nično učinkujoče sredstvo, zajamčeno
neškodljivo. Cena K 3, 5 in 8. Zraven spadajoče mlo 60 vin.

dobre lepe, polne telesne oblike z mojo redilno moko
„Käthe“, zajamčeno neškodljivo, mnogo zahvalnih
pism. Cena kartonu K 2-20 po povzetju. Od 4 kar-
tonov naprej pošt. prosto. — Pošiljajte poste re-
stante samo če se pošlje denar naprej. — Razpošilja ga

je veliko ležeče na dobrem poljedelskem orodju, da se
delo z lahkoto ter hitro opravi, vsled tega naj vsak

KOSE

nar. i le pri

F. P. ŠKRABAR v Višnji gori

kateri že več let razpošilja priznana najboljša, garantirano dobre turske kose

v dolgoti 56 61 67, 72 78 in 84 cm 926

po K 190 K 230

Pri naročitvi 10 komadov skupaj, poštne prosto vsako postajo. Preprodajalci dobe prim. popust.

St. 560L.

925

Razglas.

Mestne njive ob Gruberjevem prekopu med domobran-
sko vojašnico in mestno klavnico v kat. obč. Poljansko pred-
mestje se oddajo neimovitim ljubljanskim rodbilam brez-
plačno v najem.

Reflektanti naj se takoj pri mestnem magistratu (go-
spodarski urad) zglaste, kjer polzvedo vse posamezne pogoje.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 10. aprila 1915.

St. 3704.

906.

Razglas.

Z ozirom na pretečo nevarnost, da se zaneso k nam kose,

opozarja podpisani mestni magistrat, da je cepljenje proti kozam naj-
uspešnejše sredstvo zavarovanja proti tej bolezni, ter nujno vabi vse

one, ki še niso bili cepljeni, in vse tiste, pri katerih je že poteklo
6 let po zadnjem cepljenju, da se sedaj dajo cepiti, oziroma nanovo
cepiti proti kozam.

Javno, brezplačno cepljenje proti kozam pričelo se bode
letos 12. aprila in vrilo vsak dan (izvzemši nedelje) do 30. aprila
v Mestnem domu, in sicer opoldne in ob 3. uri popoldne.

K temu cepljenju naj starši privedejo tudi otroke, ki še niso
cepljeni, in one šolske otroke, ki sedaj nimajo šole in se v šoli ne
m. rejo cepiti.

Posebna vabila k cepljenju se letos ne bodo dostavljala.

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 6. aprila 1915.

Iščem službo

921

bišnika in vrtnarja

sem izučen v vrtnarstvu. Naslov na
urav »Slovenskega Naroda«.

Vojak na boljšem bi kupil rabljen

fotografični aparat

9X12. Cenjene ponudbe se blagovo-
lijo poslati v fotografu v Ljubljani,
Poljanska cesta 12. 919

Pivovarna na deželi išče za takoj
izprašanega 897

kurjača in strojnika

kateri se razume tudi pri Dieselmotorju.
Plača po dogovoru. Ponudbe pod štiro
„A. P. 1000/897“ na upr. »Slov. Nar.«

Bivši večletni gostilničar in posestnik
želi na deželi ali v bližini mesta takoj

prevzeti primerno mesto.

Razume se v kmetiji in živinoreji, kar
bi lahko vodil. Dopisi naj se pošljejo
na »Slov. Nar.« pod »gostilničar/918“.

Registrirna blagajna

malo rabljena, in

pisalni stroj

se prodasta po nizki ceni.

Naslov pod „Registrirna bla-
gajna/913“ na urav. »Slov. Narod«.

Vojaške pesmi Simona Gregorčiča.

(Pri koncertu »Rdečega križa« v Kranju dne 6. marca 1915, predaval Makso Pirnat.)

Med nami vsak je cel junak,
naj pade tretji, drugi vsak,
da bo le dom otet.

Simon Gregorčič.

Bila je to viharna, neprijazna noč od dne 25. na 26. julija leta 1914. Krvavorede je vzhajalo solnce tisto jutro. Usodepolni dan sv. Ane. Kakor da je narava sama slutila in čutila, da je visoko zavzdignil Gospod svojo palico, da ima priti čez naše pokrajine brezmejno gorje.

Tisto jutro smo brali na lepkih, da je razglašena delna mobilizacija, in čez dva dni so bile poklicane pod orožje vse naše čete in napovedana je bila vojna.

Bile so to za nas hude in bridke ure, ko smo se doma in na kolodvorih poslavljali od naših ljubih, dragih mladeničev in mož, ki so na cesarjev poziv nevtrajni hoteli v boj. S solznimi očmi in drhtečimi srci smo zrlji za vlaki, ki so nam odpeljali naše vojake. Počasno in otožno so drdrali ti vlaki, kakor da bi vedeli ti mrtvi vozovi, da hite v daljino z onimi, o katerih smo prav v trenutku slovesa spoznali, kako so nam bili priročni s srcu. Tako se nam je zdela Sava kakor ogromna solza, ki jo toči domovina za svojimi sinovi. In rdeče cvetje dišeče ajde, ki je tiste dni cvetela po naših poljih, se nam je zdelo kakor kri, katero je domovina naša izžela srčna bridkost za neštetimi onimi, ki so se ločili od nje.

Večja nego naša žalost pa je bila zavest dolžnosti. Ako je domovina v nevarnosti, jo morajo sinovi braniti. Ta misel nas je dvigala v bridkih urah slovesa, ta misel nas je hrabilila, nas, ki smo ostali doma, in nje, ki so šli v boj za brambo domovine. Bog z vami, vrli junaki, vaša hrabrost nam je poročila končne zmage.

Prišli so nad nas še mučnejši dnevi. Prihajala so poročila o krvavih spopadih, o ljutih bitkah, o ranjenih, o mrtvih, ubitih, o vjetnikih. Slišali smo, kako prelivajo naši rojaki srčno svojo kri na južnih in severnih bojiščih za cesarja in za dom. Krčilo se nam je srce, a zopet je premagala srčno žalost mogočna zavest dolžnosti: očetnjava je v nevarnosti, sinovi naj jo čuvajo in žrtvujejo za njo, če treba, kri in življenje. In vedno smo bili in smo pri naših dragih, spremljamo jih v duhu v jarkih in zakopih, v bojih in spopadih in prosimo iz dna srca: Vsemogočni, ti jim stoj ob strani.

Spoznali smo v teh dnevih gorje vojske. In v teh časih smo šele prav razumeli one lepe pesmi našega nepozabnega Simona Gregorčiča, katere je zapeel o slovenskem vojakunaku, v katerih sočutno spremlja naše bojovnike od trenutka, ko so pozvani v boj, pa do trenutka, ko zmagajo in starejo sovražno silo. Na dehteči gredi vedno lepši Gregorčičevih pesmi si ogledamo oni šopek, ki ga je ta nežnočutni pesnik posvetil slovenskemu junaku - vojakunaku.

»Cesarski razglas« se imenuje prva Gregorčičeva vojaška pesem. Tisoče naših fantov je pozval cesar pod orožje. To so vam korenine, ti fantje! Močni kakor hrast, leporasli kot smreka. Težko se ločijo od njih naše matere in mladenke. A fantje ne poznajo žalosti, zhero se sredi vasi, pa zapoje na glas:

Zvesto je cesarju in dragim srce,
pozdrav zdaj dekletom, očetom!
Cesarju za vojsko srce in roke,
oboje na veke dekletom!

Pesem »Slovo« nam ginljivo slika, kako se loči mladenič - vojak od svoje neveste. Reva je vsa obupana, ker ostane sama. A fant jo tolaži: Ljuba moja, ne kali si vedrih oči; nestalna je moja usoda; a vedi, da ni nestalna moje srce; pogledj na svetlo zvezdo na nebu, prej bo ona izgrešila svojo pot in se obrnila od solnca, kakor pa se ti izneverim jaz.

»Ostani ti vojakunaku zvesta,
vojak ostane tebi zvest.«

V pesmi »Vojaci na poti« spremlja pesnik naše fante, ki od vseh strani hite v boj. Kdo bi ne bil vesel teh krepkih postav, teh lepih obrazov, na katerih cvete pomlad moči in življenja. Ko tako mirno korakajo, so podobni žareči meglici, ki plava pod solncem. A iz meglice lahko naraste pogubonosni, črn oblak, iz katerega švigajo bliski in treski, iz katerega se vsuje toča in uniči vsossek. Tako tudi naša četa, tako tudi naši junaki, ki pravijo samoza-vestno:

Koj bomo pa oblak strašan
ob hudi uri mi:

sovražni roj bo pač končan,
z njim morda — tudi mi.

Odšli so vojaki v boj. Doma pa puhte zanje iz ljubečih src goreče molitve za zmago in srečno vrnitev. A čigava molitev je tedaj bolj iskrena, bolj globoka, kakor molitev neveste, ljubice za ženina - vojaka. Malo imamo v naši književnosti pesmi, ki bi se mogle meriti po svoji iskrenosti in nežnosti z ono, v kateri nam Gregorčič opisuje, kako molit deklica k Materi Mariji za svojega fanta, ki se v daljnih krajih bojuje za domovino. Tako - le se glasi

Dekletova molitev.

Pred tabo klečim,
izvoljena deva,
ihtim in drhtim
objokana reva.
Saj tebi odprto
je moje srce,
saj tebi je znano
vse moje gorje.
Okusila sem
v zorni mladosti
ljubezni sladkost
in, oh, nje bridkosti.
Kot solnce čist
moj srčni je žar,
ne bo me ga sram
pred tabo nikdar.
In vendar zakaj
ta čisti plamen
podžiga sedaj
mi peklen ognjen?
Trepeče, oh, reva,
mi sleherni žila
kot listje na drevi,
ko bliza se sila,
drhtim, oh, drhtim
sirota uboga,
da v boju zgubim,
ki ljubim tako ga.
Ko padel bi on —
kako bi na sveti
sirota potem
še mogla živeti?
To vbojo srce,
to drobno srce,
kako bi nosilo
brezmejno gorje?
O čuj, o čuj,
devica presveta,
prošnje in solze
sirote - dekleta:
Ko smrt bo kosila
čez bojno ravan,
ti čuvaj ljubljence
udarcev, ran.
Ti skrhaj nad njim
preteče jeklenke,
odvrni od njega
morilne svinčenke.
Ti mene in njega
obrani bolesti,
ti ženina vrni
ljubeči nevesti!

Beri to pesem, pa se ne ubraniš solza. Saj se ti odkriva tu pogled v čisto, ljubeče srce slovenskega dekleta. Dekle, ne boj se, molitev, ki prihaja iz tako blagega srca, mora biti uslišana.

Ponosna in moška pesem »Za dom med bojni grom!« je pristna slika slovenskega, že tolikokrat izpričanega junaštva. Naši fantje so pripravljani na boj. Napočila je odločilna ura. Razvita je zastava, nabita puška, nabrušen meč. Naša četa je brez strahu, brez trepetja, saj je njen boj svet, saj jo kliče nad sovraga Bog in car in dom. Se enkrat se spomnijo junaki na dom in drage: ta spomin podžiga kri, povzdiga pogum. Naši vojaki hočejo braniti svoj rod in dom, kakor čuva orel svoje gnezdo in mladiče v njem. Ti vojaki stro sovraga, kakor stare blisk in tresk orjaške hraste v pesek.

Naprej tedaj, junaški roj,
za dom, za drage v hrabri boj
tja sred sovražnih čet!
Med nami vsak je cel junak,
naj pade tretji, drugi vsak,
da bo le dom otet!

Tako se bo zgodilo. Neštetokrat je že slovenski vojak otel svojo očetnjavo, pa trdno upamo, da se mu to posreči tudi v sedanjih hudih bojih.

V pesmi »Po bitvi« nas vodi pesnik na bojno polje in nam razgrinja pretresljivo sliko gorja in nesreče, katero je uničil krvavi boj. Vso noč je razsajal divji vihar. Pa ni to bil vihar, ki podira hraste, bil je to bojni metej, ki je potrl in strl neštete vrste mladeničev.

Po polji leže junaške vrste
ko gozd pokošen,
posečen enkrat, ne bo več košat,
ne bo več zelen.

Snoči junak krepak bil je vsak,
prepoln je zdaj ran,
snoči cvetan, snoči močan,
zdaj bo pokopan.

Grob zeva globok, globok in širok,
sred maldih livad,
oh, koliko sanj pokopljene vani
in koliko nad!

Padli so vojaki, padli so junaki,
domov jih več ne bo. Zastonj bodo
čakale matere, neveste, sestre, do-

mači. Tudi mi, vsi žalostni in potrti,
vzklikamo s pesnikom in z vsemi ti-
stimi, ki jim je neusmiljena vojska
ugrabila drage junake:

Krvavo polje, brezmejno gorje
rodilo si ti!
Ker lilo si ti, ker pilo si ti
potoke krvi.
Oh, tisoč bo src in tisoč bo hiš
jokalo bridko, —
zakaj to pustiš, zakaj to trpiš,
dobrotno nebo?!

Izvirna po svoji izpeljavi je pesem »Vojakove neveste poroka«. Deklici je padel v vojni dragi zarocenec. Ni mogla prenesti tega udarca. Prevelika je bila srčna bolest, podleglo ji je telo. Hiral je in pešala. Dozorela je za smrt. Tedaj pa je prosila mater: obleci me v svileno, poročno opravo, pa poklič moje tovarišice; ko se zvečer vsuje nebo z neštevilnimi zvezdami, hočem obhajati poroko z ženinom, ki me čaka na zvezdnatem oboku.

Tam se v veke bom združila
z njim, ki bil je tod mi vzeti:
kar je bridka smrt ločila,
mila smrt zedinil spet!

Umrlo je nesrečno dekle in se lahko združilo na nebu z njim, ki ga ji je vzela brezobzirna vojna.

Pesem »Odlikovanje« se mi zdi najlepša izmed Gregorčičevih vojaških, pa bo brez dvoma ena najkrajših, kar se jih je oglasilo iz njegovih strun. Bojna vira je potihnila. Kot levi so se bojevali naši vojaki. Rešen je vladarjev prestol, ota domovina. Vlada zbere svoje junake in jim pripenja na hrabre prsi zlate svetinje.

Pripel že vrsti je vojakov
vladar poguma častni znak:
»Čemu pa znamenja junakov
ti braniš borcev se prvak?«

»Nevreden nisem pač odlike,
a dosti vrednejši poznam;
to znamenje časti in dike
dovoli, kralji, da tistim dam.«

Primigne kralji: — junak pa stopi,
kjer mož pri možu v krvi spi,
najbližjemu v mrličev tropi
prilpne na prsi znak časti.
»Kar meč, kar strel jih je pomoril,
v tem enem sem odlikoval;
teh slednji manj kot jaz ni storil,
več kot mi vsi je žrtvoval.«

Spoštljivo kralj glavo odkrije,
z njim vrste vse se odkrijo,
oko junakom solze lije,
po mrtvih bratih jim teko.

Tudi nam se ob čitanju te pesmi utrne solza, solza v spomin padlih rojakov, solza v spomin tega vrlega slovenskega junaka, tega plemenitega, vzvišenega borila, ki je odklonil svetinjo, namenjeno njemu, in jo radovoljno prepustil njim, ki so več žrtvovali za dom nego on, ki so potožili na žrtvenik očetnjave cvet svojega življenja — svojo srčno kri.

Simon Gregorčič je pesnik, ki poje iz srca za srce. Pa naj proslavlja svojo domovino in sanja o nje srečnejši bodočnosti, ali naj se zataplja v lepoto planinskega našega sveta, ali naj toži z nesrečnimi in bednimi, ali nas opominja, naj ne živimo zase, temveč za druge, ali naj spremlja slovenskega junaka z doma v boj, vedno je isti nežni, mehkočutni mož, čegar iskrena pesem nam sega globoko v srce.

Priznati pa moramo, da slovenski vojak tudi zasluži v polni meri, da se ga je spomnil naš Gregorčič in v njegovo slavo zapeel svoje prelepe vojaške pesmi.

Na svete Ane dan je poklical sivolasi naš vladar slovenske fante v boj. S kakim navdušenjem in s kakim samozatajevanjem so hoteli pod zastave naši fantje in moške je lepe Kranjske, pa z zelene Stajerske, z gorate Koroške, s solčne Goriške, s kršnega Krasa. S kakim junaštvom in s kako požrtvovalnostjo prenašajo vse gorje in vse bridkosti dolgotrajne vojske. Vse se čudi nenavadni hrabrosti naših vojakov.

Slovenski vojak se složno bori danes z drugorodnimi vojniki avstrijske armade, da se utrdi prestol sivolasega našega vladarja, da se reši naša očetnjava pretečih nevarnosti in pogubnih sovražnih nakan. Mi pa smo združeni v duhu z vrliimi našimi junaki, pa prosimo Vsemogočnega, naj podeli zmago njihovemu orožju. Preveva nas vse duh sloge in edinosti, kakor tako lepo pravi naša večnolepa cesarska pesem:

Trdno dajmo se skleniti:
sloga pravo moč rodi;
vse lahko nam bo storiti,
ako združimo moči.
Brate volji vez edina
nas do cilja enega:
Živi cesar, domovina,
večna bode Avstrija!

Kavarna „Central“.

Danes in vsak dan

koncert dunajske damske sa- lonske elite kapele

pod vodstvom

Ane Eisenhuber.

Ob nedeljah in praznikih od 4. ure popoldne naprej, ob delavnikih od 8. do pol 1. ure.

Vstop prost.

M. Schubert

preje Bilina & Kasch,
Ljubljana, Zidovska ul. 5.

priporoča veliko zalogo tkanin in
glace-rokavice, modno blago za
gospode in dame, raznovrstne line
parfume, ročna dela in material,
kirurški predmete. 413

Moderna predtiskarija.
Izdolovanje preoblečenih gumbov.

Proti
zobobolu in gnjilobi zob
izborno deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna
in zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodilom 1 krono.
Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Realjeva cesta št. 1
poleg Franc Jožefovega jubilejnega mostu.
V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani
bolniških blagajin juž. železnice, c. kr. tobačne
tovarne in okr. bol. blagajne v Ljubljani.
Melusine-ustna in zobna voda.
Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.
Blag. gospod lekarnar!
Prosim vlijudno, pošljite mi zopet
tri steklenice Vaše izborno delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katere je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrja dlesno in od-
stranja neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.
Spoštovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte meštar

Natakarica

išče službe. Vstopi lahko takoj. Go-
verji slovensko, nemško in italijansko.

Naslov v upravnistvu »Sloven-
skega Naroda«.

911

Učenca

za trgovino z mešaním blagom
in deželnimi pridelki sprejme

Friderik Škušek, 681
trgovca v Metliki.

Stanovanje z vrtom

v vili s 3 sobami, kopalno sobo in
vsemi pritliklinami, se odda s 1. maj-
nikom. Zelo pripravo za penzioniste,
ker v mirnem kraju. 857

Vprašanja pod »Mirni dom/
857« na upravn. »Slov. Naroda«.

Sprejme se takoj

izvežbana trafikantka

pod ugodnimi pogoji. Zmožna mora
biti vodstva večjo tobačne zalogo na
deželi. 881

Ponudbe pod »glavna zaloga/
881« na upravn. »Slov. Naroda«.

Kurjača

k lokomobili, izučena ključavničarja
sprejemem. 903

Sme biti oženjen, ker dobi stanovanje
in vrt. Plača po dogovoru.

Fr. Knaflič, Smartno, Litija.

60 lepih kolov

za ograjo vrta itd. iz kostanjevega
in hrastovega lesa, 250 m dolge, 150
m na dolgo stesane 1 m za v zemljo.
Debelost stesane 12 x 14 cm nekaj
14 x 16 cm. Cena K 2— za 1 kos

proda 906

Josip Novak, Brezovica pri Ljubljani.

Posestvo

Cesta na Rožnik št. 29,

enorodbinska hiša, velik hlev, sadni in
zelenjadni vrt, travnik v skupni izmeri
3575 m² se zaradi delitve dediščine
ceno prodaja. 862

Naslov v upravn. »Slov. Naroda«

Več stanovanj

z eno ali več sobami, kuhinjo
itd. se odda za takoj ali
majev termin 485

v Kolizeju.

Pristen dober

brinjevec

se dobi pri 8

L. SEBENIKU v Spod. Siški.

G. Flux

Gospodsk. ulica 4, 904
I. nadstropje, levo.

Uradno dovoljena, že 20 let obsto-
ječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica stanovanj in služeb

v udobnost cenj. občinstva zopet v
središču mesta.

»Priporoča in namešča le boljše«

službe iskajoče vsake vrste

kakor
privatno trgovsko in gostilniško osobje
izbira različnih služeb, zlasti za ženske
Vestna in kolikor možno hitra postrežba
zagotovljena.

Pri vnanjih vprašanjih se prosi za odgovor znanika.

Vizitnice

v elegantni obliki priporoča
Narodna tiskarna.

Zajamčen uspeh ali pa donar nazaj. Zdravniški izkaz o izvršnem učinku, zraven pa še na tisoče zahv. pism na ogled.
Buine, lepe prsi
dobite ob rabi med.
dr. A. Rixa kreme za prsi oblastveno preiskano, gar. neškodljivo za vsako starost, **zanesljiv uspeh.** Rabi se zunanje. Edina krema za prsi, ki jo vsled čudovitega učinka prodajajo lekarnari, dvorne parfumerije itd. Poizkusna pušica K 3, velika pušica, zadostna za uspeh K 8. Razpošiljanje strogo diskretno. 345
Pos. dr. A. Rix, laboratorij, Dunaj IX., Berggasse 17 E.
Zaloga v Ljubljani: Lekarna pri „Matem. točnu“, dragoviti Kano in „Adrija“.

Štampilije
vseh vrst za urade, društva, trgovce itd.
Anton Černe,
graver in izdelovatelj kavičkovih štampilij
Ljubljana, Selenburgova ulica 1.
Ceniki franko. Ceniki franko.

Billrothov papir!
za vojaške namene!
za izdelovanje cunj za v čevlje in različnega spodnjega perila
se dobi pri
TONI JAGER
LJUBLJANA
Židovska ulica 5.

Pekarija, slaščičarna in kavarna
Jak. Zalaznik
Stari trg št. 21.
Filiale:
Glavni trg št. 6,
Kolodvorska ulica št. 6.

Jos. Rojina
modni izdelje
: za gospode :
Ljubljana,
Franca Jožefa cesta 3.

Vojaške in uradniške
uniforme:
po meri
v najkrajšem času.

L. MIKUSCH
Ljubljana, Mestni trg 15
priporoča svojo veliko izbor
dežnikov in solnčnikov.
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Nad 50 let obstoječa
parna barvarija in kemično snajenje oblek
apretura sukna
Ljubljana, **Anton Boc** Olince,
Selenburgova ul. 9. Burska ulica 46.
se priporoča.
Postrežba vestna in točna. Najnižje cene.

Najbolj priporočljivo!
Platiš šivalni stroji **Puch vozna kolesa**
najnovejša konstrukcije, za vsako lahka in trpežna, priznana naj-
obrt najbolj pripravi 10-letna boljša v monarhiji.
garancija. Ponk v voženju brezplačni. — 2 letno jamstvo! —
Zaloga vseh zraven spadajočih delov. Popravila točno in po ceni.
Ugodne cene event. nizki mesečni obroki.
IGN. VOK, specialna trgovina šival. strojev in koles
Ljubljana, Sedna ulica 7, zraven sodišča.
Zahtevajte cenik. Zastopniki se sprejemajo.

Brez konkurence!
F. L. Popper čevlji
za gospode in gospe so nogam najbolj priležni, lični in najboljše kakovosti. Napredaj samo pri
JULIJU STOR, Ljubljana
Prešernova ulica št. 5.
Goysserski čevlji za turiste, highlitenčul čevlji za otroke in Lawn-tennis-čevlji.
K 12-50—16-50.

Najnižje cene.
Tovarna pohištva J. J. Naglas
Ljubljana, Kongresni trg št. 12. 232
Največja zaloga pohištva
za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke sobe. Preproge, zastirki, modroci na vzmeti žimnat modroci, otroški vozički itd.
Najsolidnejše blago.

O. št. A I 739/14. 872
Prostovoljna sodna dražba nepremičnin.
C. kr. okrajno sodišče v Celovcu odd. I. je na prošnjo dedičev po dne 21. avgusta 1914 umrlem Antonu Janežiču dovolilo **prostovoljno sodno dražbo** na njegovo ime prepisane **nepremičnine**: hiše št. 4 v Pernhartovi ulici v Celovcu vl. št. 38 zemlj. knj. Celovec IV. okraj, ki se glasom sklepa od 9. februarja 1915 opr. št. A I 739/14/45 ni prodala in je zato s sklepom od 30. marca 1915 opr. št. A I 739/14/59 vnovič dovolilo dražbo pod izpremenjenimi pogoji.
Pritiklin ni.
Dražba bo v soboto, 17. aprila 1915 ob 10. dopoldne v notarski pisarni sodnega komisarja dr. Frana barona Martineza, c. kr. notarja v Celovcu, Dunajska ulica (Wienergasse) št. 10, II. nadst. Izklicna cena znaša 60.000 K, cenilna vrednost 66.110 K 85 h.
Dopustne so tudi ponudbe pod izklicno ceno.
Pravomočnost domika pa zavisi po vsebini dražbenih pogojev od tamkaj določene odobritve.
Na posestvu zavarovanim upnikom ostanejo pridržane njih zastavne pravice ne glede na prodajno ceno.
Dražbeni pogoji in cenilni zapisnik se lahko vpogledata pri imenovanem sodnem komisarju in se pripominja, da polovica najvišjega ponudka v smislu dražbenih pogojev in tem priklapljenega formularja zadolžnice lahko ostane vknjižena, drugo polovico najvišjega ponudka je pa v smislu dražbenih pogojev plačati v tamkaj določenih obrokih.
Vadij, ki ga je pred pričetkom dražbe vročiti dražbenemu komisarju, znaša, ako se položi v gotovini ali v koroških hranilničnih knjigah 6000 K, ako se pa vloži v državnih zadolžnicah pa 8000 K.
C. kr. okrajno sodišče v Celovcu, odd. I.,
dne 6. aprila 1915.
C. kr. notar kot sodni komisar.

Tovarna oljnatih barv, laka in firmeža
Dobro
L. 1842. Telefon 154.

BRATA EBERL
črkoslikarja, lakirarja, slavnost in pohištvena pleskarja.
Prodajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana
nasproti hotela „Union“.
Delavnica: Igriška ulica št. 6. Električna sila.

ALFONZ BREZNIK učitelj Glas. Matice in odin zaprise-
ženi strokovnjak c. kr. dež. sodišča.
Ljubljana, Kongresni trg 15.
(Nasproti nunske cerkve.)
Največja in najposobnejša trdnica in izposojevalnica
klavirjev in harmonijev
na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsega
glasbenega orodja, sirun in muzikali.
Edini založnik dvornih in komornih tvornic: Bösen-
dorfer, Höfel & Heitzmann, Förster, Ehrbar, Gebrüder
Stingl, Rud. Steizhammer, Czapha, Lanberger & Gloss.
Hofmann in Hofberg (amerikanski harmoniji).
Obroki od K 15.— naprej. Najbogatejša izbira v vseh
modernih slogih in lesnih barvah. Oglejte si klavirje z
angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna postavno
obvezna garancija. Najomnina najnižja. Zamena naj-
ugodnejša. Uplačevanje ter popravila strokovno in ceno.
Ker imam zgoraj navedene prve fabrike izključno le-
jaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falzi-
fikatov in navideznega „pofelna“ pri kričalcih, ki se
drznejše govoriti o „dobrem blagu“, dasi nimajo ni
jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga. **Mizarstvo.**
Popolna
spalna oprava:
2 postelji, 2
omari, 2 nočni
omari in 1
umivalnik z
marm. ploščo
in ogledalom
K 350.—.
Jamci se za
solidno delo.
Cene
konkurenčne.
Zahtevajte naj-
novejši katalog,
kateri obsega
nad 300 mo-
dernih slik.
Otroški vozički.
J. Pogačnik, Ljubljana,
Marije Terezije cesta št. 13—18.

Fr. Ševčik Zidovska ul. 7.
puškar
priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, suških in čeških strogo
preizkušanih pušk, za katere jamčim za dober strel. Posebno pripo-
ročam lahke trocevke in puške Boek & Kruppovi cevni za brez-
dimni smodnik. — Priporočam tudi
veliko zalogo vseh lovskih potrebščin
po najnižjih cenah.
Popravila in naročila se izvršujejo točno in zanesljivo.
Cenovniki na zahtevanje zastoj in poštino preste.

V najem se da iz proste roke posestvo

s poslopljem in 2 patentoma za vrč let ali pa tudi proda. Je pri fari v Žalini, 4 minute oddaljeno od žel. postaje. — Več pove lastnik **Janez Koprivec**, Babnagora 9, pošta Polhov Gradec. 885

Sprejema zavarovanja človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica.

Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z manjšajočimi se 11 vplačili.

„SLAVIJA“

Vzajemno zavarovalna banka v Pragi. — Rezervni fond K 60.790.726-18. — Izplačane odškodnine in kapitalije K 129.935.304-25. Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovensko-narodno upravo. Vse poljanke daje: Čigar pisarne so v lasni ban-čni hiši v Gosposki ulici števil. 12.

Zavaruje poslopja in premičnine proti požarnim škodam po najnižjih cenah. Skode in takoj in nakupovalne. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Pozor! Sprejema tudi zavarovanja proti vlomski tatvini pod zelo ugodnimi pogoji. — Zahtevajte prospekte.

Za takoj išče 25-30 spretnih, krepkih delavcev

tudi oženjenih, tvornica aluminijevega blaga v Lendu (državn. varovano podjetje).

Močan učenec

za šnecerijsko trgovino se sprejme takoj. — Prednost imajo z dežele. **Frano Čušinar**, Ljubljana, Hradečkova vas števil. 2. 876

Franc Furlan

naslednik Faschingove vdove

ključavničarstvo

in zaloga štedilnikov

se nahaja: 10

Šimbrožev trg števil. 9.

OSTANKI CENO!

Za popolno moško obleko (3 m) črno ali modernih vzorcev blago (štol) za samo K 15—
Za moderno damsko obleko (4 1/2 m) blaga za 13—
40 m ostankov za obleke, bluze in perilo 22—
20 m ostankov za obleke, bluze in perilo K 11—
30 m ostankov, šifon in tkanina 16—
1 kos (23 m) planinske tkanine 14—
6 širokih rjuh 16—
1/2 tucata platnenih brisač in pol tucata žepnih robcev 8—

Naročila po povzetju se izvršujejo točno! **AL. KRIZEK, TKALNICA, SYTOVA u JILEMNIC (ČEŠKO).**

C. kr. priv. tovarna za cement

Trbovaljske premogokopne družbe v Trbovljah

prilagojena svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in podorne trdote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.

Prilagojena in izpričevala

3910

raznih uradov in najslavitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

Fran Szantner specialistu za ortopedična in anatomska obuća, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 4.

Prosim, oglejte si predležee oblike nog in ne bodete prišli težko do preprčunja, da oblika čevlja ne sme biti poljubna, temveč obliki noge popolnoma prilagojena. Človeške noge niso vse enako oblikovane, vsaka noga ima svoje posebnosti in te posebnosti upoštevati je dolžnost vsakega izkušen. večaka. 61 Poskusite pri

Kurjač

ki ima oskrbovati stroj na plin (Saug-motor), nadzorovati električno razsvetlavo in izvrševati mala popravila, se sprejme. — Plača po dogovoru. Pismene ponudbe je poslati do 15. aprila na „poštni predal 155, glavna pošta, Ljubljana.“

STOCK COGNAC MEDIZINAL
parno destilacije
CAMIS & STOCK
Barkovlje
v uradno olombiranih steklenicah.
Dobiva se povsod!

Ivan Bizovičar

umetni in trgovski vrtnar

Ljubljana 839

Kolezijska ulica št. 16

prilagojena svojo bogato opremljeno vrtnarstvo ter okusno izdelane vence, šopke in trakove.

— Izposojevanje ob mrtvaških odrih drevesne cvetlice. — Kakor tudi najfinišne dekoracijske cvetlice za dvorane in balkone. — Vsakovrstne sadike do najzlahtnejših cvetic in zelenjavi. Sprejemam naročila na deželo. Vsa naročila se izvršujejo točno in solidno.

Brzjavke: I. Bizovičar, vrtnar Ljubljana.

B. GÖTZL

LJUBLJANA, Mestni trg 19

prilagojena

krasne novosti spomladnih in letnih oblek in površnikov domačega izdelka

po izredno nizkih cenah.

Brez konkurence!

Solidna postrežba!

Najnižje cene!

A. ŠARC, LJUBLJANA, Šelenburgova ulica 5.

Prvovrstna trgovina perila

za dame
„ gospode
„ otroke

Vedno novosti spodnjih kril iz svile, klota in listra.

Velika izbira nogavic

za dame! za gospode!

Vedno moderni vzorci
cefirja, batista, tetra,
Platno,
šifon,
švicarske
vezenine,
prti,
kavne
garniture,
brisačke.

Kompletne nevestne opreme

od K 380— dalje.

Učenec

poštenih starišev in krepke postave, ki bi bil zmožen tudi nemškega jezika, se sprejme takoj v trg. meš. blaga V. Gregl, Kostrivnica Podplat, Štajersko.

Lasne kite

najfinije kakovosti po 5, 7, 9 in 12 kron — vse vrste lasne podlage in mrežice — barva za lase in brado „Neril“ po 2 in 4 K — toaletne potrebščine — lasulje, brade in druge potrebščine za maskiranje, vse po zelo zmernih cenah prilagojena

Štefan Strmoli

brivec in lasničar

Ljubljana, Pod Trančo št. 1,

(vokal Mestnega in Starega trga).

Postrežba točna in vestna.

Teodor Korn

(poprej Henrik Korn)

popravljač streh in klepar, vpeljač strelovodov, ter instalater vodovodov Ljubljana, Poljanska cesta št. 8.

Prilagojena se sl. občinstvu za izvrševanje vsakršnih kleparskih del ter pokrivanje z angleškim, francoskim in tuzemskim škrliljem z asbest-cementnim škrliljem (Eternit) patent Hartschek z izbočno in ploščnato opeko, lesno-cementno in strešno opeko.

Vsa stavbinska in galanterijska kleparska dela v priznani solidni izvršitvi.

Hišna in kuhinjska oprava. Posteljena posoda.

Poprave točno in ceno.

Proračuni brezplačno in pošt. prosto.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani.

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 800.000.

4 3/4 0/0

brez odbitka rentnega davka.

Ustanovljena leta 1881.

Največja izbira žalnih klobukov.

Priporoča se
solidna trdka**modni salon**specialno damskih in otroških slamnikov
ter svilenih čepic v najnovejših oblikah.**MARIJA GÖTZL, Židovska ulica števil. 8.**

Vnana naročila s bratom pošte in na izbero.

PATENTEvseh dežela izposluje Inženir 362
M. GELBHAUS, oblastveno avtor. in zaprišeni patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.**Zahtevajte**zastoj in nošanje pristoje
glavni katalog s 4000 podobami.
ur, zlatnine in srebrnine, glasbil,
orožja i. t. d. i. t. d.
„Prva tovarnica ur“
JAN KONRAD, c. kr. dver. dobavitelj, Most 884. (Češko).
Niklasta ankerica K 3-80, boljše kakovosti
K 4-20, v starosrebrnem kovinskem rokoku
okrovu K 4-80, s avicar kolesjem na sidro
K 5-— Voine spominke ure K 5-50, 6-—,
radijeve žerne ure K 8-50, niklasta budilka
K 2-90. Razpošiljanje po povzetju. Brez
rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj.**Pristno bransko blago.**

Spomladanska in poletna sezija 1915.

Kupon m 3-10 dolgo 1 kupon 8 kron
za popolno moško obleko 1 kupon 10 kron
(suknja, blazje, telovnik) 1 kupon 15 kron
„stane samo“ 1 kupon 17 kron
1 kupon 20 kronKupon za črno salonsko obleko 10 K,
dalje blago za površnike, turistovski
toden, svilnate kamearke, blago za dam-
ske obleke itd. razpošilja po tovarniških
cenah kot solidna in nošena vilo znana.Zaloga tovarnice za sukno
Siegel-Imhof v Brnu (Brünn).
Vzorci gratis in franko.Od tega, da direktno naročilo blago
pri firmi Siegel-Imhof na tovarniškem
kraju, imajo privatni odjemalci veliko
prednost. Največja izbira. Stalne naj-
nižje cene. — Tudi najmanjša naročila
se izvrše najpozorneje in natančno
po vzorcu. 465

Priporoča se modna trgovina

Ljubljana: **Peter Šterk** Stari trg 18Ia kakovosti moško in damsko perle, razni gorki predmeti
za volake, najmodernejše bluze, jutranje obleke, pletene
jopice, razni nakiti in potrebščine za šiviljo. Moški klo-
buki in čepice itd.

Vse po priznani najnižjih cenah.

C. in kr. dvorni založniki

A. Zankl sinovi

tovarne barv, lakov in firnežev

LJUBLJANA.

Centrala: Gradec.

Centrala: Gradec.

Tovarne in podružnice: na Dunaju, v Göttingu, Trstu,
Ljubljani, Ljubnem in v Leikendorfu.

Priporočajo:

vse vrste oljnatih, suhih, emalnih in fasadnih barv, firnež,
pristni kranjski mavce (Gyps), olje za pod in stroje, karbo-
linej, čopiče, steklarski in mizarški klej in druge v to stroko
spadajoče stvari.

Ceniki na razpolago!

Ceniki na razpolago!

11-50

Velika zaloga

15-50

najfinejših, trpežnih in nogi najbolj prilečnih

čevljev

za dame, gospode in otroke.

Viktorija Sterniša

Jurčičev trg 3.

Gg. učiteljem, učiteljicam in
drž. uradnikom 15% popusta

Stanje denarnih vlog na knj. in tek. račun 31. dec. 1914:

K 202,841.494.—

C. kr. priv.

Stanje den. vlog na hran. knjižice 31. marca 1915:

K 83,553.307.—

Splošna prometna banka podružnica Ljubljana, preje J. C. Mayer

Centrala na Dunaju. — Ustanovljena 1864. — 29 podružnic. Vagal Marijin trg-Sv. Petra cesta (v hiši „Assicurazioni Generali“).

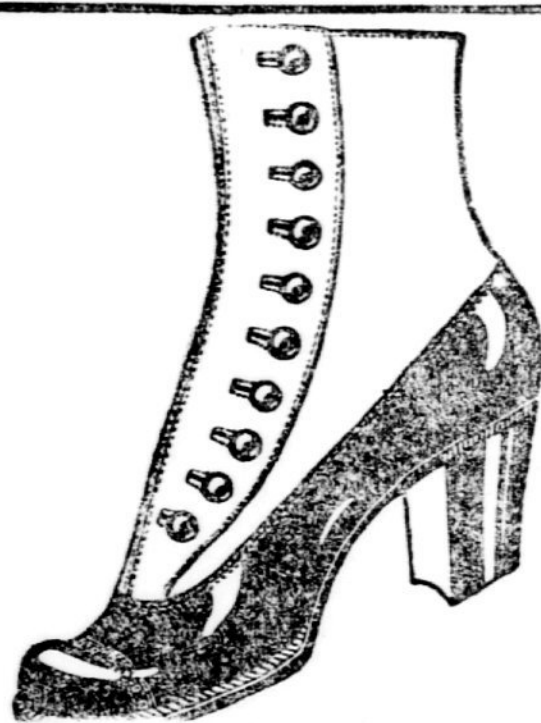
Delniški kapital in reserve 65,000.000 kron.

Preskrbovanje vseh bankovnih transakcij, n. pr.: Prevzemanje denarnih vlog na hranilne
knjižice brez rentnega davka, kontovne knjige ter ra. konto-korent z vsakodnevnim vedno ugodnim obre-
stovanjem. — Denar se lahko dviga vsak dan brez odpovedi. — Kupovanje in prodajanje vrednostnih
papirjev strogo v okviru uradnih kurznih poročil. — Shranjevanje in upravljanje (depoti) vrednostnih
papirjev in posojila nanje. 15

Ustmena in pismena pojasnila in nasveti o vseh v bančno stroko spadajočih transakcijah vseskar brezplačno.

Najkvalitetnejše izvrševanje borznih naročil na vseh tuzemskih in inozemskih mestih. — Izplačevanje ku-
ponov in izžrebanje vrednostnih papirjev. — Kupovanje in prodajanje deviz, valut in tujih novcev. —
Najemodaja varnih predalov samoshrambe (safes) za ognjevarno shranjevanje vrednostnih papirjev, listin,
dragotin itd. pod lastni zaklepom stranke. — Opravišče c. kr. razr. loterije Brezplačna revizija izžre-
banih vrednostnih papirjev. — Promese za vsa žrebanja. Izplačila in nakazila v Ameriko in iz Amerike.

Frzojavke: Prometna banka Ljubljana. — Telefon števil. 41

Peter Kozina & Ko.tovarna čevljev **Peko** v Tržiču, na Gorenjskem.Prodaja svoje lastne izdelke na debelo in drobno
v Ljubljani, Breg, nasproti sv. Jakoba mostu.**Mestna hranilnica ljubljanska**

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.

Največja slovenska hranilnica!

Denarnega prometa koncem leta 1914 K 740,000.000.—

Vlog „ 44,500.000.—

Rezervnega zaklada „ 1,330.000.—

Sprejema vloge vsak delavnik in jih obrestuje po

4 1/2 %

brez odbitka. Hranilnica je pupilarno varna in

stoji pod kotrolo c. kr. deželne vlade.

Hranilnica poseja na zemljišča in poslopa proti 5 1/4 % obrestim in najmanj 3/4 % amortizacije. Za varčevanje ima vpeljane lične

domače hranilnike.